

Taxa postala
plafte in numerar
No. 224.716-929.

Szerkesztőség
és kiadóhivatal:
Cluj-Kolozsvár, Strada
Baron L. Pop (volt Brassai u.) 10.
Telefon: 9-77. Előfizetési árak: Ha-
vonta 110, negyedévre 320, félévre
600, egészévre 1200 lej. Külföldre:
havonta 1, negyedévre 3, félévre 6,
egészévre 10 dollár, vagy egyenlő
értékű valuta. Hirdetési díjszabás
szerint. Az „UJ KELELET” az erdélyi és
bánsági zsidóság egységes napilapja
Cikkeink utányomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmertelen
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok meg-
örzésére és visszakiadására nem vál-
lalkozunk. Főszerkesztő Dr. Marton
Ernö. Felelős szerkesztő Jambor
Ferenc. Bukaresti szerkesztő: Hát-
szegi Ernő, Str. Sf. Constantin Nr. 31

Ára 5 lej

Szombat, 1932 febr. 13

5692. ÉV
ADAR 6.

XV. ÉVF.
36 SZÁM

Az attól függ...

Három ember a bábája annak a nehéz
szülésnek, amit úgy hívnak, hogy konver-
zió. Az egyik Stoianovici, a konvertálási
bizottság elnöke, a másik Radian, a föld-
művelésügyi alminiszter, a harmadik pe-
dig maga a főmúfti, Argetoianu pénzügy-
miniszter.

Hogy a javaslat három apja milyen
pompásan megérti egymást, azt mi sem
bizonyítja jobban, mint az alábbi jelenet,
ami a bizottság tegnapi ülésén játszódott
le az ellenzéki képviselők nagy öröme.

Kérdi az egyik bizottsági tag, ha egy
földbirtokosnak városi ingatlanát jelzálog
kölessen terhelni, az is élvezni fogja a tör-
vény szerinti a konverzió áldásait?

— Szó sincs róla — válaszolta Stoi-
anovici a bizottság elnöke.

— De igen — kiáltotta közbe Radian,
a javaslat előadója.

— Az attól függ — vágta el a vitát
Argetoianu, akinek a legtöbb esze van
hármójuk közül.

Es az ellenzéki képviselők azóta is azon
török a fejüket, hogy voltaképpen mitől
is függ...

A Népszövetség még kisebb hatalom

Sértő szándék nélkül meg lehet állapí-
tani a mostani japán-kínai háborúval
kapcsolatosan, hogy a Népszövetség bi-
zony egyelőre sóhivatal marad mind-
addig, míg fegyveres hatalma nincs,
amellyel kikényszerítheti határozatainak
érvényesülését. Ellentmondásnak látszik,
hogy a kulturállamok által alkotott leg-
felsőbb fórumnak fegyveres erőre van
szüksége a nemzetközi béke megóvása ér-
dekében — azonban mégis így van. A
Népszövetség csak az általános lefegy-
vezés után és akkor lesz döntő fórum,
ha az egyes államok csak miliciával ren-
delkeznek és csak magának a Népszövet-
ségnek lesz egy hadseregjellegű, kiti-
nően felszerelt nemzetközi rendőrsége.
Most a Népszövetség tehetetlen, ha már
meg is tudott akadályozni egy déjameri-
kai háborút. Erre volt elég erkölcsi ereje.
Arra is van elég tekintélye, hogy Japán,
bár nyílt háborút visel Kína ellen, hiva-
talanos nem meri megüzenni a háborút,
mert fél a Népszövetség paragrafusaitól,
amelyeket ő, Japán is aláírt. Viszont a
Népszövetségnek nincsen rá ereje, hogy a
Japán által már nyilván megszegett pa-
ragrafusok miatt elégtételt vegyen, mert
— nem tudni, mit szándékozik tenni a
Népszövetségnek kívül álló amerikai Unió.
Nem ismeri a Népszövetség azokat a tit-
kos szerződéseket se, amelyek bizonyos
nagyhatalmakat Japánnal szemben sakk-
ban tartanak. Ugyanebből az okból volt
tehetetlen, mikor a lengyelek Wilnát an-
nektálták a litvánok kárára, vagy most,
mikor a litvánok Memelben puccsot csi-
náltak a németek hátrányára. Pedig Lit-
vánia igazán nem nagyhatalom. De a
Népszövetség szankció nélkül — még ki-
sebb hatalom.

Elégja a hóró!

Ugy látszik, Kolozsvár város új rit-
musu vezetőségének tulzottan fejlett ér-
zéke van a tél poézisa iránt. Ez pedig
nagy baj, mert a poézis és adminisztráció
csak nehezen tudnak egymással közös ne-
vezőre kerülni. Kolozsvár, Erdély fő-
városa tudtukkal nem azonos Saint Mor-
ritz-al, a világhírű téli szórakozóhellyel.
Sőt mindezeideig arról sem volt tudomá-
sunk, hogy a kolozsvári uccákat ródlí-
pályákká akarják átalakítani.

Ugy látszik azonban, hogy kiváló inte-
rimbizottságunk mégis ilyen és ehhez
hasonló ambíciókat táplál, különben le-
hetetlen volna elképzelni, hogy egy
európai értelemben vett város uccáin
méteres hótorlaszok állják el az utat és
tegyék immár életveszélyessé a közle-
kedést.

Pedig így van. Ugyakkor, mikor a vá-
rosi tanács szigorú rendeletet adott ki a
magánházak és üzletek tulajdonosai szá-
mára a Járdák tisztántartására: a város
hatáskörébe tartozó uttesteken, különösen

A francia kamara az ellenzék kivonulása után megszavazta a reakciós választójogi reformot

PÁRIZS, február 12. A francia kamara mai ülésén folytatták a választói reformjavaslat vitáját, amely rendkívül viharos jelenetek után súlyos botrányba fulladt. A radikális szocialisták és a szociáldemokraták a legélesebb hangon foglaltak állást a törvényjavaslat ellen, majd végül kivonultak az ülésteremből. Ezek után a kamara 311 szavazattal zéró ellenében, megszavazta a választójogi törvény első paragrafusát, mely szerint a mandátumok elnyeréséhez relatív többség is elegendő.

Franciaországban eddig is a kerületenkénti szavazás volt érvényben, a mandátum elnyeréséhez azonban abszolút többség volt szükséges.

Benes: „A leszerelési konferencia sikerének első etappja, hogy meggátolja az állandó fegyverkezést”

Benes szerint csak évek múlva lehet szó a további leszerelésről

Genf, február 12. A leszerelési konferencia pénteki ülésén Munch dán külügyminiszter tartott beszédet és erőteljes szavakban a teljes leszerelés mellett foglalt állást. A dán szónok után Benes csehszlovák külügyminiszter tartotta meg érdeklődéssel várt beszédét. Benes a kémiai és baktériumháború megszüntetését követelte, majd üdvözölte a francia leszerelési javasla-

tokat és azokhoz csatlakozott. Kijelentette, hogy Csehszlovákia hajlandó a katonai szolgálati idő csökkentésére, sőt hadseregének költségvetését is mérséli. A leszerelési konferencia sikerének első etappja lesz, ha megállítja az államok fegyverkezését. Csak évek múlva, ha majd a politikai helyzet megengedi, folytatódhatik ez a munka és lehet szó a további leszerelésről.

Argetoianu odamódosítja a konverziós javaslatot, hogy a bankárszövetség is meg lesz elégedve vele

Bucuresti-Bukarest, február 12. A „Dimineata” értesülése szerint Argetoianu tegnap tárgyalásokat folytatott a bankárszövetséggel és ennek alapján olyan módosításokat fog a konverziós javaslatnál eszközölni, amelyek a bankokat is teljesen ki fogják elégíteni. A pénzügyminiszter egyébként március 15-ig feltétlenül meg akarja szavaztatni a konverziót és ezért hosszabbította meg csak egy hónappal a mezőgazdasági moratóriumot. Miután a nemzeti-parasztpárt tegnap a kamarában ünne-

pélyesen kijelentette, hogy nem állja utját a törvénynek, sőt támogatja a konverzió mielőbbi megvalósítását a pénzügyminiszter tervének, nem is lesz nek nagyobb akadályai, mert a liberálisok állásfoglalása sem lesz annyira éles és inkább teoretikus keretek között fog mozogni. Bratianu Dinu egyéb ként tegnap hosszabb megbeszélést tartott Stefanescuval a Banca Romaneasca és Kauffmann Oszkárval a Banca de Credit igazgatóival, a konverzióról.

a mellékúccák uttestein — a mezők és havasok idillikus hóbundája terjeszkedik, a középületek előtt elterülő járdákon pedig keleti nemtörődomséggel hagyják növekedni a tél hóhéher, de annál kellemetlenebb ajándékát: a havat.

Városunk tanácsa tehát — hogy enyhe kifejezéssel éljünk — nem vágat elöl a jópéldával, sőt egyenesen olyan kedélyről tesz tanuságot, mely Pató Pálnak, vagy akármelyik távolkeleti városi tanácsnak is dicsőségére válna.

Persze — fog hangzani a kifogás — a városnak nincsen pénze hótakarításra. Ez kétségtelenül perdöntő jelentőségű kifogás, de semmiesetre sem alkalmas arra, hogy akceptálhassuk. Akárhány nyugati város sokkal súlyosabb viszonyok között kénytelen gazdálkodni, mint Kolozsvár városa, mégsem hisszük, hogy akadna köztünk egyetlenegy is olyan, amelynek tanácsa az uccákat hóhegylácolatokká hagyná átváltozni.

Mert hiszen nemcsak arról van szó, hogy a hóbuckák és hótorlaszok a közlekedést bémítják meg. Ez talán a legkevesebb volna még. De egyszer mégis csak eljön a tavasz s a történelem tanulságai szerint ilyenkor a havak olvadozni kez-

VILÁG TÜKRE

Anglia utja a szabadkereskedelemtől a protekcionizmusig

Anglia, a szabadkereskedelem s a gazdasági szabadságok klasszikus hazája áttért a védvámrendszerre. Neville Chamberlain kifejtette a napokban az alsóház előtt kereskedelmi politikáját, amelynek lényege: a vámilletékek emelésével harcolni a külkereskedelmi és fizetési mérleg deficitje ellen. A kormány új politikájának alapját az a törvényjavaslat képezi, amely tízszázalékos ad valorem vámmal sújt minden behozott árut. Kivételt csak néhány termék képez; közöttük a buza és a tea. Még a buza importjánál is megszorításokra készül az angol kormány bizonyos kvótarendszer felállításával. A szükségfeletti behozatalra kivett vámilletékek továbbra is érvényben maradnak.

Az ad valorem illetékek mellett pótlóletékekkel sújtják mindazon cikkeket, amelyek nem képeznek elsőrendű szükségletet sem az egyének, sem az ország számára. Különösen a fényüzési cikkeket róják meg magas illetékekkel. A kérdés tanulmányozására öttagú bizottságot küldtek ki, amelynek „a brit kereskedelem és ipar érdekeit” kell szem előtt tartania. Dominumokkal szemben az ottavai konferencián felfüggesztik a vámilletékek alkalmazását. Az angol mandátum és az angol protektorátus alatt álló területek, valamint gyarmatok termékeinek szabad behozatalát biztosítják.

A törvény indokolásában az angol pénzügyminiszter arra hivatkozik, hogy az egész világon megszorításokkal élnek a kereskedelemmel szemben s így Anglia is kényyszerül a védvámrendszert inaugurálni. A védvámrendszer bevezetése megadja a lehetőségeket angol gyáraknak s az angol termelőföldeknek, hogy elvégezzék azt a munkát, amelyet eddig a külföldnek engedtek át.

Sem a törvényjavaslat rendelkezései, sem az angol kormány tagjának kijelentései nem engednek kétséget az iránt, hogy Anglia egy egészen új vámpolitikai orientáció előtt áll. Ha összehasonlítjuk a mai helyzetet azzal, ami csak egy évvel ezelőtt volt, szomoruan adódk a megállapítás, hogy a nemzetközi árucserében fokozódó benuulás áll be. Az egyes államok egymást mulják felül az egymást gazdaságilag kölcsönösen szabotáló intézkedésekben. Egy évvel ezelőtt a munkáskormány kereskedelemügyi minisztere még konferenciára invitálta a kontinens hét nagy államát a vámilletékek redukálásának megbeszélésére. Biztosította a világot, hogy Anglia lesz az első, amely meg fogja védeni az árucseres szabadságát. A konzervatív választási győzelemmel azonban a szabadkereskedelem utolsó nyomai is eltakarodtak. Az angol közvélemény védvámrendszerrel reagál az európai államokkal szemben, amelyek nem hajlandók szabadkereskedelem-politikát folytatni. Az utolsó munkáspárti kormány vámfegyverszűnettel próbált gátat vetni a protekcionizmus tultengésének. Az idevonatkozó tárgyalások azonban nem jártak eredménnyel.

A genfi kudarc újabb tápot adott az angliai protekcionista mozgalomnak. Az 1930 őszén tartott birodalmi konferencián Kanada kategórikusan szembeállt azon angol javaslattal, amely védvámrendszert hirdetett kifelé és szabadkereskedelmet az angol biroda-

ek

amely megtiltja a rendezések, ipari gazdasági felszerelagyar Párt követése ma is érvényben a respektálását. régrehajtások fel- szabításáról szóló ttal 37 ellenében

tagjai ne élvez- konvertálás elő- akozik az ellen, konvertálási bi- ke egyes képvise- mint akik a ma- a bizottságban. szolal fel Stanoiu, ugust Filip is. konverziós javas- szakaszt, amely parlament tagjai rtálási törvény zeti parasztpárt t párt támogatni oly konvertálás ne van minden keresztyüvitelét még nem nyi.

A liberálisok urjuk. elő időben hal- ngunkat olyan határozotuk.

miniszter Ghel- pellációjára vá- gy az igazság- féle körlevelet vérszékhez az orításáról és az

lja— az egyéni artia szem előtt. ntézkedéseket. amot akarnának tulesen. gondolkozása Valér miniszter

a, amióta meg- kormányalaki- escu ő maga ályozta meg a a önöket meg- isem akadályo- lologok megva- esetleges am- meg bármi te- jog reformját at az aláren- tagjai ellen. gyéni szabad- kérdéshez szöl- emzetiparasz- letartóztatás- k ebben az olgálni. pellációt je- vonatkozóan alások, vala- cia ügyében dosszékat.

a griviceai

tiltakozik a szere ellen. áll szembe a vonulásával. akik átlép- rdi a közle- intézkedése unkások el- sa ügyében. uzino és D.

Cuza, hogy

l a cukor- olt nemzeti lja. ünk köszön- entben. Mi szabadságot

epkiadó Rt. t. Baron L. telefon 9-77.

dom keblén belül. A kanadai delegátusok magatartása csalódást hozott az angol védvamosok számára. A munkáskormány ismét Európához fordult és indítványozta, hogy az európai államok kössenek egymás között kétoldalú kereskedelmi szerződéseket. Am ez a próbálkozás is megüszült.

Ma az angol nemzeti kormány az angol gyárak és termőföldek védelmének jegyében vezeti be a protekcionizmust. Herbert Samuel belügyminiszter kijelentette, hogy a védővámilletékek bevezetése véglegesen protekcionista államát változtatja át Angliát. Nem olyan intézkedésekről van szó — mondotta Samuel —, amelyek pillanatnyi helyzet kivételes nehézségeit akarják áthidalni. A vámrendszer bevezetése végleges.

Anglia nem is folytat kereskedelmi tárgyalásokat az európai államokkal, mindaddig, amíg Ottavában össze nem ül az angol birodalom delegátusainak konferenciája, amelyen döntenek a birodalom új vámrendszeréről. Az angol védvamosok jelszava Empire Free Trade, vagyis szabadkereskedelem a birodalomon belül. Ha ez az eszme a dominiumok ellenállásain megbukna, úgy Anglia mégis kényserülne az európai államokkal bizonyos vámredukciókról tárgyalni. Anglia azonban ebben az esetben sem fog a szabadkereskedelemre visszatérni.

A védővámrendszer híveit örülhetnek tehát. Győzelmük azonban súlyos csapást jelent az egész világgazdaság számára. A nemzetközi árucseré meg kisebb méretek közé korlátozódik és az összes államok újabb megszorításokat fognak a behozattal szemben eszközölni. Amerika, valamint az összes lehetőségek hazája, sokáig azt hitte, hogy továbbra is megtarthatja prosperitását a többi világrészek számára. Az Egyesült Államok hatalmas ipari és mezőgazdasági investíciókkal akarták monopolizálni a maguk számára a kivétel Délamerikába és Európába, ugyanakkor pedig védővámintézkedésekkel állták útját a külföldi áru-behozatalnak. Csak néhány év telt el azóta. Ma már világos, hogy amilyen mértékben nő a nyomor a világon, olyan mértékben szenved meg Amerika a maga izoláltságának következményeit. A gazdasági izolálás politikájának következményei ma már oly súlyosak, hogy csak heroikus intézkedésekkel lehetne a helyzetet megmenteni és az általános katasztrófát elkerülni.

Két-három év múlva mindenki látni fogja már, hogy mit jelentett a világgazdaság számára Angliának a védővámrendszerre való áttérése. Ha csak addig Amerika nem indít energikus akciót a vámsorompó megszüntetésére, hogy szabadabbá tegye az utat a nemzetközi árucserének.

Biroul Central al Izraelitilor din Ardeal si Banat — Erdély-Bánati Orsz. Izraelita Iroda

No. 17—1932.

Pályázati felhívás

zsidó elemi iskolai olvasókönyv szerkesztésére

Az Erdély-Bánati Országos Izraelita Iroda ezennel pályázatot hirdet az Erdély-Bánati területén levő zsidó elemi iskolák részére szükséges I. oszt. abc és II., III., IV. osztályu román nyelvű olvasókönyvek szerkesztésére. A pályamunkák készítésénél feltétlenül irányadóak a népiskolai törvény, tanterv és utasítás, valamint mindazon rendeletek, melyek az elemi iskolai oktatást szabályozzák. Azonkívül nagy súlyt helyezendő a zsidó vallás törvényeire és eszméire. A legjobb munkák pályadíjai: 4 első díj a 3000 lej és 4 második díj a 1500 lej készpénzben. A pályaművek legkésőbb f. évi április hó 15-ig külön jellegű borítékkal ellátva alulírott elnökhöz (Dr. Adorján Armin Oradea, Str. Vlahuța 3.) küldendők. A pályaműveket e célból összeállítandó bíráló-bizottság fogja felülvizsgálni és a díjak kiosztására, valamint a kiadásra legalkalmasabb munkára javaslatot tenni.

Cluj, 1932. február 9.
Lax Salvator Dr. Adorján Armin
főtítkárnok elnök

A spanyol külügyminiszter is a teljes leszerelés mellett foglalt állást

Az angol népszövetségi ligák uniója a leszerelést követelő röpiratokkal árasztotta el Londont. Apponyi Tardieuval tárgyalt

Genf, február 12. A leszerelési általános vitában ma Zuloeta spanyol külügyminiszter ismertette a leszereléssel szemben elfoglalt spanyol kormányálláspontot. Követelte a nehéz támadó-fegyverek leépítését, a sorhajók és ten geraldjárók felhasználásának korlátozását, a polgári repülés nemzetközivétételét, a légi bombázások kiküszöbölését. Hangoztatta, hogy nem elég a háborus eszközök és módszerek humanizálása, mert ez háboru esetén ugyanis csak addig a pontig terjed, amíg az eredményességet nem befolyásolja. Ezért szükséges a teljes leszerelés.

A leszerelési konferenciával kapcsolatban tegnap az angol népszövetségi ligák uniója falragaszokkal árasztotta

el az angol fővárost, amelyek a következő szöveget tartalmazzák: „A békeszerződéseket ünnepélyes ígéretet tettünk arra, hogy az egész világ le fog szerelni. Adott szavunk megszegése becselenség lenne.”

Egyébként a leszerelés ügyében készített német emlékiratot a jövő hét folyamán juttatják el Hendersonhoz.

Apponyi Albert gróf magyar leszerelési fődelegátus tegnap fel akarta keresni Tardieu francia hadügyminisztert. Amikor Tardieu ennek hírét vette, maga kereste fel az ősz államférfit lakásán. A megbeszélés a két államférfi között egy óra hosszat tartott s amint hírlik, igen szívélyes és barátságos volt.

Holtpontra áll a kolozsvári rablótámadások nyomozása

A rendőrség 30.000 lej díjat tűzött ki a tettesek nyomra-vezetőinek. Egyelőre csak puszta feltevések alapján folyik a nyomozás

Cluj-Kolozsvár, február 12. (Az Uj Kelet tudósítójától). Az egymást követő két kolozsvári rablótámadás bűnügyi nyomozása még mindig holtpontra áll. A rendőrség a rablótámadások óta minden éjjel razzziákat tartott, de ezeknek sem volt még semmi eredménye. Az első nyomok óta semmi pozitívum nincs a rendőrség adatai között és a sorozatos előállításoktól remélik, hogy a tettest kézrekerítik. A rendőrségi emberek a nyomozás során csak egészen jelentéktelen gyanúokra építik az üldözési tervet és így, bár Hatiegan Simon rendőrkezes tegnap optimista nyilatkozatot adott a nyomozás sikerét illetően, egyelőre semmi remény nincs a tettesek kézrekerítésére.

Drághiciu rendőrigazgató, aki a Veréb utcában elkövetett rablás és gyermekgyilkossággal foglalkozik, úgy elmélkedik, hogy a verébucsei tettest csak egy ember követhette el. Ha azokat a reggelen több ember hatolt volna be a Rozsnyai Péter házába, úgy nem lett volna szükség a fiatal gyermek meggyilkolására. A verébucsei gyilkosság Drághiciu igazgató következtetése szerint összefüggésben kell hogy legyen a szenatéri bűntettel, amelynek áldozatát hasonló módon, hasonló szerszámmal és szintén a fején sebeztek meg.

Az igazgató következtetése azonban gyenge alapon nyugszik, mert e pillanatban még egyetlen eredményre vezető nyom sem áll a detektívek rendelkezésére. A verébucsei gyilkosság nyomozása során keresett három alak mellett most egy fiatalembert is nyomoz a rendőrség. A fiatalember néhány nappal a gyilkosság elkövetése előtt jelent meg Rozsnyaiék lakásán, ahol két lejért tepertőt kért, de husz lejjel fizetett. A fiatalember sokáig ácsorgott a szobában és nézte, hogy honnan veszi ki a pénzt Rozsnyainé. Az azony egy fiókból vette ki az aprópénzt és miután a gyilkosság elkövetése után a fiókból egy pénztárca eltűnt, arra következtetnek, hogy a fiatalember követhette el a tettest. A pénztárcaiban egyébként egy lej sem volt, a tettes csak értéktelen iratokat vihetett magával.

A rendőrség, miután a tettesek kézrekerítése egyelőre kilátástalan, pályadíjat tűzött ki a nyomravezetők számára. A verébucsei rémtett tettesének nyomra-vezetőit 20 ezer, a füzfaucsei rablótámadás nyomravezetőit 10.000 lej jutalomban részesíti a rendőrség. A rablótámadásnak nyomozásában így most a közönség is részt fog venni és információival fogja elősegíteni a rendőrség munkáját.

Genfi terv Ausztria és Svájc egyesítésére?

Genf, febr. 12. Népszövetségi körökben igen nagy érdeklődéssel kísérik azokat a törekvéseket, amelyek a dunai államok egymáshoz való közelítésére irányultak. Egy gazdasági blokknak a kialakulása teljesen megfelel a genfi elméletnek, ahol általában rokonszenvvel fogadnak minden hasonló kísérletet, mint az első lépést az európai tömörülés felé. Anglia eredetileg nem nézte tulságosan jó szemmel ezeket a törekvéseket, mert attól tartott, hogy az újabb gazdasági terület kialakulásának első következménye az angol kivitelpi piac megrövidítése lesz. Ez volt még néhány hónappal ezelőtt is az angol álláspont. A gazdasági események azonban gyorsan haladtak s az egyes piacok önmagukba való visszahuzódása, illetve elzárkózása ma már olyan méretű, hogy az angol kivitelnek immár kevés újabb lehetősége, illetve veszteni valója van. S így Angliában is az a felfogás kezd előtérbe nyomulni, hogy a dunai államok gazdasági közeledése hathatós módja lenne a veszendőbe menő gazdasági helyzet megsegítésének, szanalásának, a fizetőképesség visszaállításának s ezzel az angol érdekek alátámasztásának.

Németország természetesen kezdetől fogva nagy bizalmatlansággal, sőt ellenséges magatartással fogadta az erre vonatkozó híreket. Elsősorban politikai okokból. Genfben bizonyosra veszik, hogy a német és osztrák kormányok együttműködése az Anschluss-terv csufos bukásának ellenére sem szűnt meg és hogy Berlnben egyáltalán nem vették rossz néven, ha ugyan kéz alatt egyenesen elő nem segítették bizonyos osztrák körök ellenállását a közeledési tervekkel szemben.

Legnagyobb érdeklődést természetesen a francia politika tanusított a kérdés iránt, ami érthető, hiszen az Anschluss-probléma folytán ez Franciaország külpolitikájának egyik sarkpontjához van hozzáfűzve. Azonban Franciaország hagyta az eseményeket a maga útján fejlődni és ma, tíz év múlva, már teljesen megváltozott helyzetet találja magát szemközt ugy politikailag, mint gazdaságilag. Ma már az autarchiás berendezkedések folytán Magyarország iparát, Ausztria földművelését, Csehország mezőgazdasági termelését kifejlesztette és így a gazdasági közös nevezőre való hozás rendkívül bonyolult matematikai művelettel

Tüzifa,
Szén,
Koksz

FISCHER-nél

Telefon 1300.

vált, ha ugyan egyáltalán sikerülhet.

De ha Ausztria problémájára nem tudnak megoldást találni a dunai államok csoportosításában, hogyan akarnák ezt az országot a német befolyás alól megóvni? Pénzügyileg és tartósan kitartani Ausztriát — ez nem megoldás sem népszövetségi, sem speciális francia szempontból. Így azután felmerült az a gondolat, hogy Ausztriát Svájc mintájára semlegesíteni kellene. Egyesek még tovább mennek és az így semlegesített két országot egyesíteni akarnák. A semleges Ausztria épp úgy, mint Svájc, bankári tevékenységből és még jobban fellendülő turisztikai iparából fizetési mérlegében bőven megtalálná a kárpótlást a behozatalra szoruló termékeivel szemben. Politikailag a svájci semleges zóna kinyújtása egészen Hegyeshalomig, a Brennerig, Salzburgig és Gmündingig alkalmas volna a francia-német-olasz és kizárólagos érdekek ütközését hathatósan letompítani és az Anschluss-t megakadályozni.

Cuza kérésére parlamenti bizottságot küldtek ki a cukorkartell felülvizsgálására

Bucuresti-Bukarest, február 12. (Az Uj Kelet tudósítójától). Ismeretes az erőfeszítés, amellyel Cuza professor vizgálatot akart kicsikarni a cukorkartell ellen, azon a címen, hogy a cukorkartell a zsidók kezében van. Cuza hosszú hadakozásának végül eredménye lett, amennyiben a parlament tegnap elfogadta azt az indítványát, hogy a cukorkartell árdragításainak ügyében bizottságot küldjenek ki. A parlamenti bizottságban az összes pártok egy-egy delegátusa helyet foglal.

— Az angol kormány szabadkereskedelmet valló tagjai csak átmenetileg egyeztek bele a védővámrendszer fenntartásába. Londonból jelentik: A kormány szabadkereskedelmi elvet valló tagjai átmenetileg beleegyeztek a vámhárifákba, de állandójellegű védővámrendszer fenntartásában nem hajlandók szerepet játszani. A jövátételek, hadiadósságok, takarékosági rendszabályok, leszerelés, India kérdése s a világpolitika irányelvei és módszerei tekintetében az egész kormány egységes nézeteket vall. Ezzel kapcsolatban jelenti az Evening Standard távirata, hogy Japán tiltakozni készül az új általános vámtarifa ellen a legtöbb kedvezmény elvének megsértése miatt.

— Miss Hungária kezét Nizzában megkérte egy kínai selyemgyáros. Párizsból jelentik: Az európai szépségversenyeket rendező bizottság elnöke, Maurice de Waleffe kijelentette, hogy a Nizzába érkezett 16 szépségkirálynő közül a Miss Európa-választáson csak Magyarország, Németország és Anglia szépségkirálynőnek lehet esélye. A Nizzában tartózkodó magyarok elhalmozták ovációval Lampel Ica-t, a magyar szépségkirálynőt, akinek Párizsban, az Operabált követő banketten érdekes sikere volt. Bemutatták neki egy gazdag kínai selyemgyárost, aki német ember, de évek óta él Kínában. A selyemgyáros megkérte Miss Hungária kezét. Lampel Ica anyja nem akart dönteni a komoly kérdésben, a választ férjétől teszi függővé. A selyemgyáros kijelentette, hogy március elején Budanestre megy és Lampel Ica édesapja előtt fogja megkérni a lánya kezét. A Miss Európa választása ma, február 12-én délután lesz és az eredményt még este kihirdetik.

Titulescu ma a királynál

Hogyan maradt

Egy halván

Bucuresti-Bukarest, román érdeklődéssel válogatja, hogy az utazás árva, hogy belpolitikai vonatkozásban, hogy az alátámaszthatja.

Titulescu érkezése. A Vitorul szerint a szövetség kapcsolatban a szövetség arról, hogy elhárítani a külpolitika. Titulescu genfi tevékenységével együtt utazott el Genfben pályaudvaron az ottartó Titulescu elutazásánál ezzel eklatánsan mecafélesu Bécsen át utazik h

Jorga leme

Bucuresti-Bukarest, febr. Kelet tudósítójától.) A lemezt válsághíreket közzéadják, hogy Jorga minap le is mondott, de leme nem fogadta el. A leme különböző verziókat közlő, amely részint Jorga konfliktusára vezető visszatekint Titulescu hazatérése, arra a tényre, hogy a királyi audienciájának kiadása nem volt előzetes tud

A királyi naplójának

A Dimineata szerint félben volt kihallgatás az audienciáról igen lehangos miniszterelnök és egyik is jelentette, hogy a királyi kormányt akar, ezt villámoltta neki. A lap szerint minemelyben napjának minememényét, híven bejegyeztel a szerdai audiencián beszédet:

„Egy élet ideáljai nem meg, mert olyan idők találkoznak szembe, amiknek erőtmet, — mondott

„Az én ideálom az a ciónja, — válaszolta a F sikerülne.“

— Nem én leszek az, llyozza Felséged akaratát lását!“

Jorga — írja a Dimine audienca után gondolt a rállynak kijelentése tulajdgyit jelent, hogy nincs kormányával. Ez nagyon miniszterelnököt, annyira, csütörtökön délelőtt egy társának ki is jelentette nem érzi magát minis Később elkergette a ren elöl, akinek ott nincs t valója.

Amikor tegnap délelőtt V er meglátogatta Jorgát, neki a miniszterelnök, h tette el a sürgős ügyeket

Tüzifaszükség a termelőtől közvetlen

ARAIM: Aprított prima hasáb 60 Aprított Ia. hántottifa 68 Ol fa 900 leitől 1200

minőség szer amely mennyiséget ha győződjön meg személye mérlegelésről és a jó Telepek: Str. Londrei 10. str. Georgehe Enescu (Gy

„Unio“-telep CZIMENT G fatermelő. — Tele

Titulescu ma délután érkezik Bukarestbe és kihallgatáson jelenik meg királynál

Hogyan mondott le Jorga és hogyan maradt meg mégis miniszterelnöknek

Jorga úgy szívére vette a király szavait, hogy a rendőrt elkergette a háza elől és lemondott miniszterelnöknek tekintette magát, míg Argetoianu meg nem vigasztalta, később mégis beadta lemondását, de a király nem fogadta azt el

Egy hatvanperces kormányválság különös története

Bucuresti-Bukarest, február 12. Nemcsak Bukarestben, de az egész országban érdeklődéssel várják Titulescu hazaérkezését. Az Adeverul újból hangsúlyozza, hogy az utazásnak kizárólag külpolitikai céljai lehetnek, bár nincs kizárva, hogy belpolitikai kérdések is szóba fognak kerülni az audiencián abban a reményben, hogy az ország külpolitikáját egy koncentrációs kormány jobban irányíthatja.

Titulescu érkezése nem lesz kihatással a belpolitikai helyzetre. A Vitorul szerint különböző kommentárok hallhatók a londoni követ érkezésével kapcsolatban. Titulescu a külállamokkal folytatott tárgyalásai során megígért, hogy a helyzet olyan, hogy szükséges bizonyos káros hatásokat elhárítani a külpolitika útjából. A lap itt Ghica külügyminiszterre céloz.

Titulescu genfi telefonjelentés szerint Stoicescu ezredes királyi adjutánsal együtt utazott el Genfből. Stoicescu a leszerelési konferencián vesz részt. A genfi pályaudvaron az ottartózkodó román delegátusok Ghicaval az élükön megjelentek Titulescu elutazásánál és Ghica igen megindultan megölelte a londoni követet. Ezzel eklatánsan mecáfolva a kettőjük elentétéről elterjesztett áhíreket, Titulescu Bécsen át utazik haza és szombaton délután 4.40 perckor érkezik a fővárosba.

Jorga lemondásának furcsa története

Bucuresti-Bukarest, február 12. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A bukaresti lapok ma válsághíreket közölnek sőt azt állítják, hogy Jorga miniszterelnök tegnap le is mondott, de lemondását a király nem fogadta el. A lemondás okáról különböző verziókat közltek az ellenzéki lapok, amely szerint Jorga és Argetoianu konfliktusára vezet vissza a történetet, sőt Titulescu hazaérkezése, illetve arra a tényre, hogy a londoni követ királyi audienciájának kitéréséről Jorgának nem volt előzetes tudomása.

A királyi audiencia Jorga naplójának tükrében

A Dimineata szerint Jorga szerdán délután volt kihallgatáson a királynál. Az audienciáról igen lehangoltan jött vissza miniszterelnök és egyik barátjának kijelentette, hogy a király koncentrációs kormányt akar, ezt világosan megmondta neki. A lap szerint Jorga naplójába, melyben napjának minden fontosabb eseményét, híven bejegyezi, így jegyezte fel a szerdai audiencián elhangzott párbeszédet:

„Egy élet ideáljai nem valósulhatnak meg, mert olyan idők ellenállásával találkozom szembe, amelyek felülmúlhatatlan erőmet, — mondottam a királynak.”

„Az én ideálom az erők koncentrációja, — válaszolta a Felség, — csak sikerülne.”

— Nem én leszek az, aki megakadályozza Felséged akaratának megvalósulását!”

Jorga — írja a Dimineata, — csak az audiencia után gondolt arra, hogy a királynak kijelentése tulajdonképpen annyit jelent, hogy nincs megelégedve a kormányával. Ez nagyon lehangolta a miniszterelnököt, annyira, hogy esztendőnkön délelőtt egyik miniszterelnökségére ki is jelentette, hogy már nem érzi magát miniszterelnöknek. Később elkergette a rendőrt a lakása elől, akinek ott nincs többé keresnivalója.

Mikor tegnap délelőtt Válcovici miniszter meg látogatta Jorgát, azt mondta neki a miniszterelnök, hogy siessen, inesse el a sürgős ügyeket, amíg lehet.

Üzifaszűk sűgletét

ARAM: A legújabb prima hasáb 60 lei pro 100 kg. A legújabb la. hantottfa 68 lei pro 100 kg. A legújabb 900 leitől 1200 lei-ig ölenként minőség szerint. A legújabb mennyiséget házhoz szállítok. A legújabb meg személyesen a pontos mérlegelésről és a jó minőségről. Telepek: Str. Londrei (Hosszu u.) 25. Str. Georgehe Enescu (Gyufagyár u.) 3. „Unio“-telep. CZIMENT GÉZA fatermelő. — Telefón 50.

tekintse az ember, ez se nem tényleges, se nem jogi állapot.

Jorga erre kijelentette Argetoianunak, hogy nincs tréfas kedvében, majd a pénzügyminiszter érveire megígérte, hogy eláll lemondási szándékától. Délben 12 órakor azonban ennek dacára írásban elküldte a kabinet irodához a lemondását. Az, aki a lemondólevelet a királyi palotába vitte, 1 órakor érkezett vissza és közölte Jorgával, hogy a király nem fogadta el a lemondását.

Hogy a Dimineata értesülései mennyire alaposak, az e pillanatban nem állapítható meg, tény, hogy az Universul és a Curentul is krízisről írnak és beszámolnak arról, hogy a politikai körökben tegnap mindenütt a kormány bukásáról beszéltek. E lapok már a bukás motívumait is ismerni vélik és főként Titulescu hazaérkezését, illetve audienciáját adják magyarázatul.

Az Universul úgy tudja, hogy Titulescu nem ért egyet Ghica külpolitikai módszereivel és ezért tartotta szükségesnek a király elé terjeszteni aggályait. A lap szerint bizonyosra

vehető, hogy az audiencia külpolitikai problémáinak megbeszélése után a belső helyzetre is sor kerül és lesz a király régi eszméjéről, a koncentrációs kormányról, amelynek megalakulását Titulescu külpolitikai szempontból is elsőrendű fontosságúnak igéri.

Ezek a dolgok vezették Jorgát arra — írja a lap —, hogy tegnap lemondását benyújtja, de a krízis csak 60 percig tartott, mert a király nem fogadta el a lemondást.

Mind e hírekkel szemben a Rador távirati iroda határozottan közli illetékes helyről nyert információját, hogy

a válsághírek csak az ellenzéki lapok fantáziájának szüleményei és a kormány folytatni fogja azt a munkát, amelyre vállalkozott.

Ennek megerősítésére szolgál a királynak az új bukaresti Stúdió felavatásán tartott beszéde is, amelyben többek között a következőket mondotta: Támazkodva tanácsadóimra, akiknek élén a nagy tudós, Nicolaei Jorga áll... — Ezt a királyi kijelentést úgy fogják fel, mint a királynak Jorga iránti változatlan bizalma kihangsúlyozását a legnagyobb nyilvánosság előtt.

Még egy cáfolat

Politikai körök a király tegnapi beszéde alapján megállapítják, hogy a kormány válságáról szóló hírek alaptalanok és a Radornak illetékes helyről nyert cáfolata megerősítést nyert. Az ellenzéki lapok természetesen azt írják, hogy a király szavai csak vigasztalást nyújtottak a kormánynak, de annak megbízatása már nem tart soká és a konverzió megvalósítása után véget fog érni.

A Neamul Romanesc mai számában a következőket írja:

„Jorga miniszterelnök nem hiszi, hogy egy koncentrációs kormány alakítható és így nem lehet neki szerepet tulajdonítani egy ilyen kormány megalakítása körül.”

Hoover elnök akciót indított az aranydollárok tezaurizálása ellen

Az amerikai Federal Reserve bankok új bankjegyeket bocsátanak ki. Egymilliárd értékű szabad aranyat folyósítanak a pénzfelhalmozók üzelmének meghusítására

Newyork, február 12. A Reconstruction Finance Corporation, amelyet a befagyott hitelek mobilizálására alapítottak, nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket. Pénzügyi és gazdasági körök, valamint a közönség széles rétegei inflációs törekvéseket sejtettek meg az 500 millió dolláros alapításban s rohamosan tezaurizálni kezdték az aranyérméket s a bankjegyeket is, úgyhogy rövid idő alatt több mint másfélmilliárd dollár értékű bankjegy eltűnt a forgalomból.

Emiatt a Federal Reserve Board nem

tárgíthatja az ipar számára szükséges hitelkereteket és a pénzpiacon a kamattételek sem lehetnek olcsóbbak. Hoover elnök társadalmi szervezetek bevonásával akciót indított a tezaurizálás ellen, mert ez egyik fő oka az újra erősebben kiéleződött amerikai gazdasági válságnak.

Ezzel kapcsolatban jelentik azt is, hogy a washingtoni Fehér Házban az amerikai gazdasági és pénzügyi élet reprezentánsainak bevonásával tanácskozások folynak, melyeknek eredményeként közelebb kerül az amerikai Federal Reserve bankok

új bankjegyeket fognak forgalomba helyezni.

A lapok hangoztatják, hogy a bankjegy kibocsátás nem jelent inflációt, de ez feltétlenül szükségessé vált a gazdasági élet vérkeringésének feljavítása érdekében.

A Daily Express newyorki értesülései szerint az amerikai kongresszus elé a jövő hét folyamán javaslatot terjesztenek, amely egymilliárd dollár értékű szabad aranyat folyósít a pénzfelhalmozók üzelmének meghusítására.

Nyakig eladósodott többségi képviselők készítik elő a konverziót

Az Universul „a nem fizetett adósságok szakértőinek” nevezi a parlamenti többséget

Bucuresti-Bukarest, február 12. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Universul és az Argus feltűntetést keltő kampányt indítottak a konverziós javaslatot előkészítő parlamenti bizottság tagjai ellen. Gafencu volt külügyi államtitkár lapja, az Argus azt írja, hogy a konverzió-törvényt az „adós parlamenterek bizottsága” készíti elő. Az Universul, Stelian Popescu lapja pedig azt írja, hogy ha a kormányt szakértőkormányának lehet nevezni, úgy a többség kétségtelenül a ki nem fizetett adósságok szakértőiből áll. Olyan emberek készítik elő a konverziókat, akik saját anyagi helyzetüket akarják ezzel konszolidálni.

Az Universul ezzel egyidejűleg feltűntetést keltő adatokat közöl a konverzió előkészítő bizottság tagjainak anyagi helyzetéről. August Filip többségi, a bizottság titkára 1 millió 250 ezer lejtel tartozk egy Juliu Arvatescu nevű bukaresti magánzónának. A tartozás be van táblázva Filip két románmegyei birtokára, Galbeni és Gadinti községekben. A betáblázás a romani törvényszéken 231/927 alatt van bejelentve. Arvatescunak az Universulhoz intézett leveléből kiténik, hogy Filip 1927 óta egyetlen banit sem törlesztett sem a tőkéből, sem a kamatok-

ból. Már ki volt tüze birtokaira az árverés, amikor a parlament megszavazta a végrehajtások felfüggesztéséről szóló törvényt.

Constantinescu-Bordeni gheorgista képviselő, a konverzió egyik előharcosa apósának birtokait akarja a végrehajtástól megmenteni. Az após körülbelül 10 millió lejtel tartozik bankoknak és különböző magánosoknak. Marin Stanoiu többségi, a konverzió egyik előharcosa 1 millió 200 ezer lejes tartozásra van betáblázva Olt megyei birtokán. Gheorghe Stoianovici, a bizottság elnöke saját bevallása szerint körülbelül 35 millió lejtel tartozik birtokaira.

Az Universul leközi pontosan a hitelezők listáját, a betáblázott birtokok terjedelmét és a betáblázási okiratok számát, majd a következőket írja:

„Elementáris kötelessége lett volna e parlamentereknek, hogy önmagukat zárják ki, mint érdekelteket, a konverziós bizottságból. Így megőrizték volna a látszatát annak, hogy nem a saját törvényük szerzői. De nem tették ezt. További jelenlétük a bizottságban kihívás és botrány, a politikai erkölcsök dekadenciájának szomorú mérőfoka. A konverziós

törvény, az adós képviselők törvénye, örökre magán fogja viselni szegényteljes származásának bélyegét.”

Ezzel a vádakkal áll kapcsolatban Mirto nemzeti parasztpárti miniszternek a parlament elé terjesztett következő módosító javaslata, amelynek a konverziós törvénybe való beiktatását kérte: „a jelenlegi miniszterek és parlamenterek nem élvezhetik a konverzió előnyeit.” Kétséges, hogy ezt a módosítást a többség elfogja-e fogadni.

A mai ember, az európai ember lelke

Werfel a ma legmélyebb írója. Legújabb nagyszerű műve: A nápolyi testvérek. Német nyelven 440 lej. Magyarul, csonkítatlanul, fehér papíron 400 oldalon egészvászonkötésben 68 lej. Harmadik kötete ez az O. V. A. 12 kötetes sorozatnak. Az első: Ursula Parrott: Exfeleség. 2. Móríc Zsigmond: Forr a bor. 4. Bródy Lili: A Mancsi. Kötetenként 68 lej Lepagenál Kolozsvár, utánvétellel, vagy előre fizetve franco. Sorozatrendelőnek külön könyvajándék. Kérjen részletes prospektust Lepagetől Kolozsvár.

Koksz R-nél 900.

án sikerülhet. blémájára nem a dunai álla- hogyan akar- német befolyás leg és tartósan ez nem megol- sem speciális azután felme- egy Ausztriát egyesíteni kelle- mennék és az országot egyesí- és Ausztria épp ári tevékeny- llendülő turisz- érlegében bő- tlást a behozá- l szemben. Por- res zóna kinyuj- omig, a Bren- mündig alkal- et-olasz és kis- t hathatósan luss-t megaka-

parlamenti nek ki a cu- vizsgá-

ebruár 12. (Az ismeretes az az professzor vizs a cukorkartell a cukorkartell Cuza hosszú edménye lett, tegnap elfogad- gy a cukorkar- ben bizottságot ti bizottságban y delegátusa

szabadkereske- k átmenetileg endszter fenn- entik: A kor- elvet valló eztek a vámh- védővámrend- hajlandók sze- ek, hadiadóssá- abályok, lesze- a világpolitika ekintetésben az nézeteket vall- ti az Evening apán tiltakozná- tarifa ellen a k megsértése

Nizzában meg- ros. Párizsból ségversenyeket Maurice de a Nizzába ér- közül a Miss Magyarorszá- pségkirálynői- an tartózkodó- jóval Lampel- álynőt, akinek övető banket- mutattak nek- árost, aki né- Kinában. A Miss Hungária em akart dön- választ férjé- gyáros kijelen Budapestre- ja előtt fogja Miss Európa n délután lesz- kihirdetik.

A modern bűnügyi nyomozás

A veréb- és fűzfauccai gyilkosságok a közönséget és a rendőrséget szinte félelmetes titokzottsággal még mindig izgalomban tartják. Fájdalom, a nyomozást a felelőtlen nagyképűség, amivel sokan beleavatkoznak a rendőri munkába, még jobban megnehezíti. A gyilkosságok ki-nyomozása általában könnyebb, mint a lopások, vagy jól előre elkészített betörések. A tolvaj és a betörő rendszerint szisztematikusan dolgozik a bűn előkészítésében és a cselekedete nyomainak elfűntetésében. Egészen más a helyzet a gyilkosságoknál, amelyek sok esetben az indulat következményei. Mihelyt a tettett elkövette, gyorsan el kell távoznia a színhelyről. Csak a legkritikább esetben van annyi lélekjelenléte, hogy mindent eltakarítson, ami esetleg bűnjelül szolgálhatna. Nagyvárosokban a nyomozó bizottságok első gondja, kitatni, vajjon a gyilkos nem hagyott-e a tett színhelyén valami áruló eszközt. Egy gomb, ami az áldozattal való harcában leszakadt, egy kitépott kis darab szövet gyakran vezette már a rendőrséget a bűnösök nyomára.

Berlinben külön bizottságot alakítottak a bűnügyi osztály tehetséges nyomozói-ból, akik kizárólag gyilkossági esetekhez szállanak ki. Rendelkezésükre állnak autók és különböző kémiai és technikai szerszámok. A gyilkosságokat rendszerint magánosok derítik föl. Aki tudomást szerzett először a gyilkosságról, a legközelebbi rendőrhöz fordul, akinek kötelessége haladéktalanul közölni kerületének komisszáriátusával az eseményt és vissza kell térnie a tett színhelyére. Amíg a rendőr visszajön, azalatt az ugynevezett gyilkos-bizottság (Mordkommission) már a tett színhelyén van. Jelen van a rendőrség jogásza, jelen vannak a detektívek, élükön a főnökkel. Ott van a daktilosz-kopus, aki azonnal neki lát munkájának és kikutatja, hol találhatók ujjnyomatok. Ezekről kémiai uton másolatot vesz fel. A fotografus és a rendőrségi szobrász is megérkezik, aki pontosan viaszra min-tázza az áldozat testének deformációit. A rendőrség gondoskodik arról, hogy illetéktelenek ne léphessenek a tett szin-helyére és a kíváncsiskodókat távol tartásák. Az első, aki az áldozathoz lép-het, a rendőrorvos. Ha megállapítja, hogy az áldozat meghalt, akkor lefotografálják abban a helyzetben, ahogyan megtalálták. Ekkor lép működésbe a daktilosz-kopus, miközben a rendőrség emberei alaposan átvizsgálják a helyzetet, hogy olyan nyo-mokra bukannyaanak, amelyeknek segít-ségével kideríthetnek a gyilkost. Egy-uttal kinyomozzák az áldozat személyét is, kihallgatják a rokonokat, vagy a kö-zeli ismerősöket és azt, aki elsőnek jelen-tette az esetet a rendőrnök. Azonnal ér-tésítik az államügyészt és a törvényszék elnökét. Megérkezik a vizsgálóbíró és az államügyészség inspekción tagja. Ez a nagy apparátus sok esetben percek alatt már a helyszínen van.

Rövid idő leforgása alatt meg lehet állapítani, rablógylkosságról van-e szó, elemeltek-e valamit a lakásból. Mikor tör-tént a gyilkosság, mikor látták legutol-jára az áldozatot, kivel, vagy kikkel. Azonnal kinyomozzák ismerőseit, meg-tudják, milyen volt az életmódja, milye-nek voltak szokásai. Szükség esetén a rendőrkutya is igénybe veszik. És azon-nal működésbe lép a rendőrség sürgöny-apparátusa. Ha valakit alaposan gyanu-sítanak a tett elkövetésével, az összes rendőri komisszáriátusok percek alatt meg-kapják az illető személyleírását. Ha egy-előre nem lehet bizonyos személyeket gyanuba fogni, akkor is közlik az összes szolgálatban levő tisztviselőkkel, ügyel-jenek, vajjon nem-e bukkannak valami gyanus nyomra. Ettől a pillanattól kezdve ezernyi szem figyel a város minden ré-szében és kutat olyanok után, akik fel-tűnően viselkednek. Razziákat tartanak a gyanus lokálokban és a rablott holmik begyűjtését haladéktalanul beadják a zá-logházakba. Ha a rendőrtisztviselő bár-mit is gyanusnak tart, azt nyomban meg-motozzák.

Közben természetesen minden oldalról újabb és újabb jelentések futnak be, leg-inkább a közönség részéről. Ezeket a je-lentéseket azonban alaposan meg kell vizsgálni és csak óvatosan szabad a rend-őrség embereinek egymás között tovább adni. Ugyelni kell nagyon, nehogy ezek az ugynevezett „nyomok“ a nyomozás folyamatát zavariák. A bűnügyi nyomo-zásnak pontosnak, és szabatosnak kell lennie és a rendőrségnek nem kell törőd-

nie azzal, hogy a közönség lassúsággal vádolja. Csakis azokat a jelentéseket, amelyek megbízhatónak látszanak, vehet-ik komolyan és csak ezekkel foglalkoz-hatnak, a többit ki kell selejtezniük. Ter-mészetesen a nyomozó hatóságok percek alatt kiértesítik az egész ország közbiz-

tonsági hatóságait az esetről, körülmé-nyeiről és a gyanúsíthatókról. Ilyen háló-ból könnyen nem szabadulhat a bűnös. Az egyszerű és primitívebb nyomozási eszközök mellett azonban nem lehet olyan gyűrűvel körülzárni, amely öt gyorsan kiszolgáltassa a büntető hatóságoknak.

Utolsó értesítésünk a palesztinai társasutazásról

Szó van a kirándulás 2 napos meghosszabbításáról. Már csak 10 harmadosztályu hely szabad

Örömmel értesítjük olvasóinkat, hogy a négy országrész cionistáinak első ízben történő próbálkozása egy tel-jes hajó önálló kibérlésére, palesztinai kirándulás céljaira: a legteljesebb si-kerrel járt. A 100 fedélközi hely az utolsó zugig, a 154 harmadosztályu helyből e pillanatig 144 és a 100 első, második és luxusszállókból 60 már ki lett adva. Egyedül Bukovinából ötve-nen utaznak. Így — előreláthatólag — a jelentkezési határidőre kitűzött utol-só nap, holnap — már egyetlen sza-bad hely sem lesz. Mivel pedig sok résztvevő azon óhajának adott kifeje-zést, hogy Jeruzsálemben a kontem-plált két nap helyett háromra töltsünk

el: tárgyalásokat kezdtünk a hajóstár-sasággal, hogy 8-a helyett csak 10-én, vasárnap induljunk vissza. Lehetséges, hogy ezek a tárgyalások sikerrel fog-nak járni és akkor a két többletnap-ból egyet még Jeruzsálemben és egyet Hajfában fogunk eltölteni. Az élelme-zés — mint már említettük —, ugy a hajón, mint Palesztinában — a legval-lásosabb követelményeket is ki fogja elégiteni. A Kolozsváron keresztül utazó résztvevőink gyülekezése 22-én lesz Kolozsvárt és 23-án érkezünk Konstan-cába, amikor is egyenesen a hajóra szállunk. Bukarestben félnapot töltünk el.

KÜZGAZDASÁG

Mit tartalmaz a végrehajtások felfüggesztésének meghosszabbításáról szóló törvény

Bucuresti-Bukarest, február 12. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap délután a szenátus is megszavazta a mezőgazdasági végrehajtások felfüggesztésének meghosszabbításáról szóló törvényt. A törvény négy szakaszból áll és a következ-őket tartalmazza:

1. Az 1931 december 17-én, a mező-gazdasági tartozások végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozólag megsza-vazott törvény összes rendelkezései meghosszabbítottak és 1932 március 15-ig bezárólag érvényben maradnak.

2. Az említett törvény első szakaszá-nak 4-ik paragrafuszában felsorolt köte-lezvények és váltók esedékessége jog-

szerint meghosszabbítottak március 15-ikéig.

3. A december 18-tól kezdve eszkö-zölt olyan óvatolások, amelyeket mező-gazdasági tartozásokkal kapcsolatos váltókon eszközöltek, ugy tekintetnek, mintha március 15-én eszközöltettek volna. Váltó és visszkeresetek, amelye-ket a jelenlegi törvény kihirdetése előtt indítottak, ugy tekintetnek, mintha március 15-én, nyújtották volna be őket.

4. Azon kötelezvényeket, amelyek-nek esedékessége a jelenlegi törvény ál-tal március 15-ig meghosszabbítottatik, március 16-án, 17-én és 18-án is meg lehet óvatolni.

Kolozsvári kereskedők értekezlete. A Sfatul Negustoresc (Kereskedő ta-nács) fűszerszakosztálya f. hó 14-én, vasárnap délelőtt 10 órakor, az egye-sület főtéri helyiségében, a cukorüg-yben igen fontos értekezletet tart, amely-re ezuton hívja meg az érdekeltek kiske-reskedőket az Elnökség.

420 lejes osztalékot fizet a Banca Nationala. Bukarestből jelentik: A Nemzeti Bank a múlt évre 420 lej osz-talékot fizet ki részvényeseinek az elő-ző 480-al szemben. A 420 lejből a 74 lejes adó és a 150 lejes eolog levonása után 196 lej kerül kifizetésre.

Követeléseik kifizetését kérik a had-seregszállítók. Bukarestből jelentik:

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Az összes külföldi sorsjegy nyeremény-jegyeket állandóan figyelemmel kíséri és kívánatra felvilágosítást nyújt az Uj Kelet olvasónak a Széplaki Takarékpénz-tár Rt. Berettyószéplak. (Suplasul de Bărcău, jud. Bihor).

V. J. Cluj. Sem az Olasz Vk., sem az 1926 évi Österreichische Baulose kötvé-nyek eddig nem nyertek. Ezek egyike sem bukott meg és értékük 1929 óta fokozato-san emelkedett. Mai árfolyamuk: Olasz

Vk. Lit. 68—70. Baulose v. J. 1925 Öst. schilling 29. Baulose v. J. Öst. sch. 40. Az Alois Mautner bankház, — értesülé-seink szerint, — elég megbízható és it-teni eladásait mindenkor korrektül bo-nyolította.

Török sorsjegyek. A kéreztett sors-jegek a Banque Imperiale Ottomane, Constantinopol 1870 évben kibocsátott 400 Frs. n. é. nyereménykötvényei, ame-lyek 1974-ig játszanak. E sorsjegyek hu-zásai a sorsjegytulajdonosok szindikátu-sának a török államadóságok intézőségé-vel létesített megállapodás értelmében 1928 október 1. óta szünetelnek s csak 1932 június hóban fognak esetleg újra-kezdődni. Amennyiben a sorsjegy szá-mát közlik velünk, módunkban van meg-állapítani, hogy az eddigi huzásokon nyert-e.

EGYESÜLETI ÉLETE

Művészet Kiss József emlékeztetés. Marosvásárhelyről jelentik: A maros-vásárhelyi Jótékony Izraelita Nőegylet február 13-án, szombaton este Kiss József emlékeztetésére nagyszabásu művés-estélyt rendez, amelynek műsorát nagy zsidó költőnek reprezentatív vá-zeiből és egyéb műveiből állítják össze. Az estély tisztá jövedelme a Nőegylet által fenntartott 200 személyes népkö-nyvtár céljait szolgálja. A művésztárs-ság a kulturpalota nagytermében tartja meg.

A Hidachduth Haavoda vasárnap délelőtti előadásán a héten dr. Heller József orvos előadása szerepel. Dr. Heller „A szekszuális felvilágosítás útjairól“ címen tart előadást. Orvosi előadás. A Magánalkalmaz-tak Egyesületében csütörtök este dr. Grünwald Ernő, gyermekgyógyász, ké-nikai tanársegéd tartott előadást a Ca-mette-féle oltásokról. Az előadó rész-tesen ismertette az oltóanyag előállítá-si módszerét, az állatkísérleteket és az eddig elért statisztikai eredményeket. Romániában a prof. Cantacuzino ve-tése alatt álló intézet állítja elő az oltó-anyagot, amelyet az országban eddig közel 40.000 gyermeknek adtak meg. A jó eredménnyel tudóvász ellen. Vég-ül dr. Grünwald bemutatta magát az es-télyi bacillus-tenyésztet, valamint az oltóanyagot.

A Polgári Önszegélyző Egyesület évi február 28-án, határozatképtel-ség esetén március 6-án, vasárnap este 10 órakor a városháza nagytermé-ben rendes közgyűlést tart az alábbi tárgysorozattal: Elnöki megnyitó. Vá-lasztmány jelentése. Az 1931. évi számadások előterjesztése és jóváhagyása, valamint a számvizsgáló bizo-rtság jelentése és felmentvény megadá-sa. Az 1932. évi költségvetés előterjesz-tése és jóváhagyása. Pótválasztmány tagok, valamint a számvizsgáló bizo-rtság elnökeinek és tagjainak megválasztása. Széleskörű indítványok. (Az in-dítványok 10 nappal a közgyűlés előtt elnökséghez benyújtandók). Az elnökség.

Teaestély a menzán. A kolozsvá-zi zsidó orvostanhallgatók és joghallg-atók egyesülete február 13-án, szomb-aton este fél 10 órai kezdettel nagyszabá-su teaestélyt rendeznek a zsidó men-za összes termeiben. Az estélyhez a kis-zenét a kiváló „The Young Boys Jazz“ szolgáltatja. Az estély iránt, amely val-kifog emelkedni az eddigi diákra-dezvények átlagszerűségéből, varossá-gunk hatalmas érdeklődés nyitvánul me-gszervezők.

A kolozsvári menza tisztújító köz-gyűlése. A Kolozsvári Zsidó Diákmen-za és Otthon fő hó 10-én tartotta március évi közgyűlését és tisztújító vá-lasztást. A választás eredménye a kö-vetkező: Elnök Salamon Ernő, Alek-szandó: Klepner Ferdnánd, Törökfal-va: István, főtítká Fodor László, Otthon referens Salamon József, Pénztárnok Kormos Andor, Ellenőr Fruchter M. János, Könyvtárnok: Danzig Tibor, M. J. Iordomus Caim Mór, Economist Sz. Jenklár Márton.

Könyvosztályunkat átszervezzük

Ezért a raktáron levő könyveket olvasni kiárusítjuk: NEMETNYELVŰ KÖNYVEK: Nathan Asch: Der 22. August (Gyö-nyörű váznonkötésben) 150 Ludvig Lewicsohn: Gegen den Strom (váznonkötésben) 180 Max Nordau: Erinnerungen 180 Mendele Moicher Sfurim: Schloi-male 180 Trumeldor: Tagebücher 150 Leopold Hichler: Moses Mautner und Sein Sohn 90 Roth: Hiob (gyönyörű váznonkötés-ben) 180 Josef Kastein: Sabbatai Zewi 150 Szállítjuk utánvétellel, vagy az önszeg-ely portóköltés előzetes beküldése mel-let (postabélyegben is.)

A pá után ja

A Wu-Sung zonytalana talmak nag

London, február 12. A japán el-nök kijelentette, hogy a pá után ja parancsnoknak, ben robbant, két kioltott re-hozzátartozóit és ígéretet tett, jövőben nem fog Pénteken négy érvénybe Sapey bizottságba he-lyeztetem tudomá-műszereinek elszá-rolására.

A newyorki A táviratai szerint kinaiak négy volt elegendő Sa-tárgyalások van-hogy a fegyvers-val meghosszabb-ideje alatt mind-a szétlőtt város-litása nagy nehe-

mert a fanatí-ják elhagyni ta-tják, hogy i-nem akarnak

Sapey körül é-s az ágyuzás is-ban a Wu-Sung-ves ütközet ke-főparancsnok ú-z angol cirkáló felkérte, hogy o-nuljon el jelenle-a Wang-Pu tork-vetkeztenek, ho-gyobb ágyuka-vennia kezdődő-előkészítésénél.

„Tar-csep-

London, február 12. A fegyversz- megkönnyebbülé-s kérdés, mi tör-Sunggal a nem k-volitása után. S-sorsa is egyre

Kétségtelen, h-tek végső támad-tenek. A kinaiak vonásokat eszkö-ket jól felszerelt-váltották fel a h-

Egyidejűleg N-sűrűn indulnak-fel. A közönség ünnepelel a csapa-kon ilyen felírás-Sanghait utolsó-tek ki Kinából az-

A ki-gátus

London, február 12. A h-dítal nagyköve-zuli karral köz-i indítanak be. A-közi negyed amer-lomaták Sanghai-Ezzel kapcsolat-etségi fődelegát-

a távolkeleti k-julásának meg-szövetségi közg-tervét

A tagállamok del-lene külön e rend-Genfbe utazniok, lágkonferencián megbízást kaphat-közgyűlésen való-

Kings-repül-

London, február 12. A sidnevi távirata Smithek, a világ-ajánlotta légi ha-ságát. A pilóta b-rint Kingsford S-

A pár órára megkötött fegyverszünet után Sanghai körül ismét megindul a Japánok borzalmas offenzívája

A Wu-Sung erődnél heves ütközet kezdődött. A nemzetközi negyed sorsa is egyre bizonytalanabbá válik. Nankingból erős kínai csapatok vannak utban Sanghai felé. A hatalmak nagykövetei újabb közvetítő akcióra készülnek. Mandzsuriában ma alakul meg a független kormány

London, február 12. Sanghaiban Nomura japán ellentengernagy, főparancsnok kijelentette Taylor amerikai flotta-parancsnoknak, hogy az amerikai negyedben robbant, kárt okozott és emberéletet kioltott repülőbomba áldozatainak hozzátartozóit Japán kártalanítani fogja és ígéretet tett aziránt, hogy az eset a jövőben nem fog megismélni.

Pénteken négy órás fegyverszünet lépett érvénybe Sapey nőinek és gyermekeinek biztonságba helyezésére és a tungshí egyetem tudományos berendezéseinek és műszereinek elszállítása lehetővé tételére.

A newyorki Associated Press sanghaji táviratai szerint azonban a japánok és kínaiak négy órás fegyverszünete nem volt elegendő Sapey kiűritésére s most tárgyalások vannak folyamatban aziránt, hogy a fegyverszünetet további hat órával meghosszabbítsák. A fegyverszünet ideje alatt mindössze 700 kínai hagyta el a szétlőtt városrészt. A lakosság eltávolítása nagy nehézségekbe ütközik,

mert a fanatikus emberek nem akarják elhagyni házaikat s azt hangoztatják, hogy inkább meghalnak, de nem akarnak japán katonákkal látni.

Sapey körül éjszaka nem voltak harcok s az ágyuzás is szünetelt. Reggel azonban a Wu-Sung erődnél rendkívül heves ütközet kezdődött. Nomura japán főparancsnok üzenetet küldött a Berwick angol cirkáló parancsnokához, melyben felkérte, hogy délután három óráig vonuljon el jelenlegi horgonyzási helyéről, a Wang-Pu torkolatától. Ebből arra következtetnek, hogy a japánok a legnagyobb ágyúikat igyekeznek igénybe venni kezdődő új támadás tűzvérségi előkészítésénél.

„Tartsátok Sanghait utolsó csepp véretekig!”

London, február 12. Sanghaiban egyébként a fegyverszünet csak pillanatnyi megkönnyebbülést jelent. Már felmerült a kérdés, mi történik Sapey-jel és Wu-Sunggal a nem kombatáns lakosság eltávolítása után. Sőt a nemzetközi negyed sorsa is egyre bizonytalanabbá válik.

Kétségtelen, hogy a japán előkészületek végső támadásra felkészülést jelentenek. A kínaiak is újabb csapatösszevonásokat eszközöltek s a fáradt ezredek jól felszerelt újabb csapatokkal váltották fel a harcra való lövészárkaiban.

Egyidejűleg Nanking pályaudvarairól sűrűn indulnak katonavonatok Sanghai felé. A közönség háborus tüntetésekkel ünnepli a csapatokat. A vasuti kocsiokon ilyen felirások láthatók: „Tartsátok Sanghait utolsó csepp véretekig! Verjétek ki Kinából az ellenséget!”

A kínai népszövetségi delegátus javaslata

London, február 12. A Times távirata jelenti, hogy a hatalmak Kinában akkreditált nagykövetei Sanghaiban a konzuli karral közösen közvetítő akciót indítanak be. A konzuli kar, a nemzetközi negyed amerikai részén várja a diplomatait Sanghaiba érkezését.

Ezzel kapcsolatban Jen kínai népszövetségi fődelegátus

a távolkeleti konfliktus további elfajulásának megakadályozására népszövetségi közgyűlés összehívásának tervét vetette fel.

A tagállamok delegátusainak nem is kelene külön e rendkívüli ülésnek kedvéért Genfben utazniok, mert a leszerelési világgkonferencián résztvevő delegátusok megbízást kaphatnának kormányaiktól a közgyűlésen való részvételre.

Kingsford Smith lesz a kínai repülőflotta parancsnoka

London, február 12. A Daily Herald sidnevi távirata közli, hogy Kingsford Smithnek, a világhírű pilótának Kína felé ajánlotta légi haderőinek főparancsnokságát. A pilóta barátainak közlései szerint Kingsford Smith elvállalja a légi

haderők irányítását, de ő maga a harcokba résztvenni nem akar.

Ausztráliában kínaiak repülőgépeket készítenek vásárolni s tárgyalnak is több repülővel gépeik eladásáról.

Hir szerint egy Melbourneben élő kínai milliomos saját költségén szervez repülő-

rajt Kína részére s közelebről a gépeket Sanghaiba utnak is indítják.

Egyidejű jelentés szerint Anglia, Franciaország és az Egyesült Államok Kinában akkreditált nagykövetei Wang-Csing-Vei kínai miniszterelnökkel folytatott tárgyalások után ágyunaszád fedélzetén utban vannak Sanghai felé.

Rejtélyes kovakő-csempészt leplezték le Kolozsváron és letartóztatták az ortodox hitközség egyik sámeszt

Miért került a szigurancára Appel Sámuel?

Cluj-Kolozsvár, február 12. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Uj Kelet rendszeresen ismertetette azokat a nyomozásokat, amelyeket a szigurancra közegei a monopólpénztár hivatalnokaival egyetértve, a különböző monopólickek elkövetéséért és megbírságolásáért fogantattak.

Az ország minden városában nagyarányú kovakő és öngyújtó-razziák történtek és ezeken a razziákon olyan horribilis bírságokat róttak ki, amelyeket a rajtaütött kovakők, vagy öngyújtó tulajdonosok nem tudtak megfizetni és így a monopóltörvény rendelkezései értelmében hat havi börtönbüntetést töltöttek ki. A leleplezéseken ilyenkor a Kreuger-csoport és a leleplező hatósági közeg keresett, mert az állam a Kreuger-csoporttal olyan megállapodást kötött, hogy a büntetések be nem hajthatása esetén az állam a büntetést a gyufatörzsnek kifizeti. A büntetésből jelentékeny százalékot kapnak a nyomozó közegek és így érthető, hogy a hatalmas mellékjövedelem reményében

napról-napra ismétlődnek meg a monopóltörvények.

Erdély városai közül talán Kolozsvár volt az egyetlen, ahol még ugynevezett kovakőleplezés nem történt. Ma már azonban Kolozsvár bűnügyi krónikája ebben a brancsban is kibővült, amennyiben

pénteken a szigurancra vezérfelügyelőség detektívjei Kolozsváron is kovakő-csempészt leplezték le.

A legnagyobb titokban folyó és egészen érthetetlen rejtélyességbe burkolt nyomozás során pénteken reggel letartóztatták és a szigurancra vezérfelügyelőség Honvéd uccai épületébe vitték Appel Sámuel ortodox hitközségi alkalmazottat, aki a Mikes Kelemen uccai zsinagóga sámesze. A letartóztatást végző négy detektív olyan kérdéseket intézett Appelhez, hogy volt-e a legutóbbi időben lakója, aki kovakő-csempészséssel foglalkozott.

Appel a kérdésre nem tudott kielégítő

Mandzsuriában is áll a harc

London, február 12. Pekingben elterjedt hírek szerint Mandzsuriában ma alakul meg az új Kinától független kormány.

A mandzsuriái Kin-Csu közelében a japánok és kínaiak között a harcok tovább folynak. A japán előnyomulásnak a kínaiak nem tudtak eddig gátat vetni.

Egyébként a Mandzsuriába kiküldött népszövetségi vizsgálóbizottság tagjai expresszgyorsasággal haladó különvonaton utban vannak Newyorkból Sanfranciskó felé, ahol szombaton hajóra szállanak a Csendes-óceánon át Mandzsuriára felé.

Amerikai lapok sanghaji táviratai szerint a japánok hajlandók volnának egyes megszállott területekre kiűritésére, ha a kínaiak köteleznék magukat arra, hogy csapataikat a Sapey-Wu-Sung vonalon husz mérföldre nyugatra visszavonják.

választ adni és a szigurancára kísérték, azonban anélkül, hogy hozzátartozóit értesítették volna, hogy miért, sőt Appel családja arról sem tudott, hogy hová vitték. Appelnek valóban van kiadó szobája, de hozzátartozói állhatatosan azt mondják, hogy Appel minden lakóját a legpontosabban bejelentette és így szó sem lehet arról, hogy nála olyan lakó szállt volna meg, aki illegális cselekedetek miatt óvakodott magát a bejelentő hivatalnál bejelenteni.

A szigurancra egyébként egy Máramaroszigetről Kolozsvárra vezető csempészési ügyre lett figyelmes és így következett be Appel Sámuel őrizetbe vétele. Mint értesülünk,

a szigurancra a kovakő-csempészséssel gyanúsított fiatalembert is letartóztatták.

A nyomozás során nagymennyiségű kovakövet találtak nála és rendkívül horribilis pénzbírságra ítélik el.

Fagyok, hóviharak pusztítanak Európaszerte

Kolozsváron negyvennyolc órán keresztül havazott

Cluj-Kolozsvár, február 12. (Az Uj Kelet tud.) Kolozsváron negyvennyolc óra óta szakadatlanul havazik. Az utcákat hatalmas hóréteg borítja ami a gyon megnehezíti a közlekedést. A városon kívül eső területeken közel kétméteres hótenger fekszik. Az autóközlekedés Kolozsvár és a szomszédos helységek között megszakadt, a hófúvások miatt a déls-kolozsvári és a tordakolozsvári, sőt a kolozsvári-gyalui autóbuszjáratokat is fel kellett függeszteni. Az esti órákban a havazás alább hagyott. Kolozsvár azonban így is egy hóval borított város kékét mutatja.

Ugyancsak fagyról és erőteljes havazásról érkezik jelentés az ország többi részéről is, sőt hasonló hírekről számolnak be az összes európai államokban. Bukarestben az eddigi rendkívül enyhe és kellemes időjárást ugyancsak kemény tél váltotta fel. Tegnap még zöldhagymát és hóvirágot árultak a fő város piacán, az éjszaka azonban kemény fagy ereszkedett a fővárosra, majd megkezdődött a havazás, amely rövid idő alatt fehér lepellel vonta be a fővárost. Hóviharakról érkeznek jelentések Giurgiuból és Brailamegyéből. Brailamegyében a hóvihár házak százaíróit tépte le a tetőt, telefonpóznákat döntött ki, ugy, hogy a telefonforgalom szünetel. Emberáldozatokról is beszélnek. A Duna Harsova közelében váratlanul befagyott, jégpáncél közé ékelve több hajót, amelyeket jégtörők segítségével kellett szorongatott helyzetükből kimenteni.

London, február 12. A heves hózártatok tovább tartanak. A vidéket he-

lyenkint 3-5 láb magas hó fedi. Több országúton és vasuti vonalon két napja szünetel a forgalom. Londonból az autóbuszok forgalmát csak nagy nehézségek között bonyolítják le a havazások miatt.

A dower-calaisi hajójáratot a hóviharak miatt 24 órára megszüntették, de még mindig nem lehet hajót indítani. A La Manche-csatorna más részein is minimálisra korlátozták a hajóforgalmat.

Páris, február 12. Az egész országban erősen lehült a hőmérséklet. Bordeauxban és Marseilleben - 10 Celsius hőmérséklet mellett bőségesen havazik.

Berlin, február 12. Sziléziában több helyütt - 25 Celsius alá szállott a hőmérséklet.

Erdély délkeleti részében tombol a hóvihár

A hóviharak különösen Erdély délkeleti részében tovább tombolnak. Brassó, Zernest, Fogaras, Sepsiszentgyörgy, Gyergyószentmiklós, Mádéfalva valósággal el vannak zárva a hófúvás következtében. Nagyborosnyó és Bita között a hóvihár egy terehvonatot teljesen behavazott. Egyes helyeken 4-5 méteres hótorlaszok vannak. Sepsiszentgyörgyön pénteken minusz 28 fok volt a hideg.

Landau beszarabiai zsidó képviselő vasárnap előadást tart Kolozsváron

Cluj-Kolozsvár, február 12. Michel Landau, a Zsidó Párt beszarabiai képviselője vasárnap Kolozsvárra érkezik. Vasárnap délelőtt 11 órakor a Zsidó Párt kolozsvári tagozatának választmány a neolog iskola nagytermében gyűlést tart, amelyen résztvesz a kiváló zsidó képviselő is. Vasárnap délután 6 órakor a Kereskedelmi és Iparkamara régi dísztermében Landau előadást tart, ezzel a címmel: „Werdegang des Judentums in Rumänien”. (A romániai zsidóság útja).

A Zsidó Nemzeti Szövetség kolozsvári helyicsoportja által rendezett sza-

badegytem előadássorozat keretében fogja előadását megtartani Landau képviselő, aki a romániai zsidóság jogaiért vívott harcban érdemes tevékenységével méltán szerzett magának osztatlan szimpátiát és elismerést.

Vissza a háboruba?

József emlékeztető... jelentik: A mar... ny Izraelita Nöeg... ombaton este Kiss J... nagyszabású művés... melynek műsorát... nek reprezentatív ve... úveiből állítják ös... övedelme a Nöegye... 10 személyes népkon... 10. A művészestél... gytermében tartj...

Haavoda vasárnap... a héten dr. Helle... lása szerepel. D... állis felvilágosítás... art előadást. A Magánalkalmaz... csütörtök este d... gyermekgyógyász, k... értott előadást a Ca... 10. Az előadó részl... oltóanyag előállít... llatkísérleteket és... tikaik eredményeke... f. Cantacuzino vez... zetet állítja elő az... az országban edd... meknek adtak igé... idővész ellen. Vég... utatta magát az es... észetét, valamint

gyűző Egyesület... határozatképte... s 6-án, vasárnap... osháza nagytermé... lést tart az aláh... nőki megnyitó. V... e. Az 1931. évi zá... rlesztése és jövőh... számvizsgáló bizo... mentvény megadá... égvetés előterjesz... a. Pótválasztmán... számvizsgáló bizo... agjainak megválas... ítványok. (Az ind... a közgyűlés előtt... tandók). Az elnö...

zán. A kolozsvá... atók és joghallg... uár 13-án, szomb... zeddel nagyszab... znek a zsidó men... z estélyhez a kísé... Young Boys Jaz... ély iránt, amely j... az eddigi diákrep... téséből, varossz... ódés nyilvánul me... za tisztújító kö... ri Zsidó Diákme... 10-én tartotta me... tisztújító választ... edménye a köve... on Ernő, Alein... mán, Törökfal... dor László, Ottho... József, Pénztárno... enőr Fruchter Mi... Danzig Tibor, M... r, Economist So...

tályunkat... vezzük... könyveket olcsó... tjuk:... könyvek: August (Gyö... en) 150... Gegen den... ben) 180... rungen 180... rim: Schloi... 180... 150... ses Mautner 90... ú vászonkötés... 180... tai Zewi 150... vagy az őszszeg... beküldése melle... gben is.)

Zsidók pénz nélkül

— Regény az amerikai zsidó proletárok életéből —
IRTA: MICHAEL GOLD

(48)

Öt órakor kelt föl, megcsinálta a reggelinket s aztán gyalogolt egy mért-földet a munkahelyére. Este felhatkor jött haza, megfőzte a vacsorát, kitisztogatta a lakást és lefekvésig lábón volt. Apám férfi büszkeségét bántotta, hogy a feleségének bérért kell dolgoznia. Anyám azonban örömet talált munkájában; büszke volt arra, hogy pénzt keres s szeretett a harcokat, amiket az üzemből vívnia kellett.

Ó, fáradhatatlan kis, borús arcu anyám! Miért kellett neki állandóan harcolnia, miért kellett apámnak minden este az „igazságért” vívott ütközeteiről beszámolnia s neki így a „fejféjás” újabb nemét szerezni? Az étterem üzemezője egy szöke, kövér, Vilmos császár bajusza, Mussolini modoru svéd volt. Minden alkalmazott, kivéve anyámat, félt ettől a bihanyaku zsarnoktól. Anyám azonban alaposan megmondta neki a „véleményét”. Ha a hus nem volt friss, ha levelező csatornák eldugultak és büzlöttek, vagy a mosogatólegények túl voltak halmozva munkával, felkereste és megmondta neki. A svéd úgy hallgatta meg, mintha a fia volna, — minden munkánál nélkül. A többi alkalmazottak megsejtették panaszait anyámmal közölni s ezeket a panaszokat ő adta elő, az üzemezőnek.

— Mindez azért van, mert szüksége van rá, — mondta anyám büszkén. — Ezért türi el tőlem a szemrehányásokat. Egyik legjobb munkaszerzője vagyok; a legtöbb dolog idején is megbízhat bennem. S ezenkívül tudja, hogy nem olyan vagyok, mint a legtöbb konyhai segédmunkás, aki pár napot dolgozik és felmond, én azonban maradok. Ezért fél kitenni az üzemből s én megmondom neki a véleményemet.

A helyiség a finomabbak közé tartozott: az asztalokon virág állt, dőlben zene volt. Anyámnak azonban egyáltalán nem volt respektusa ettől a lokáltól. Az ételt, amit ott az alkalmazottaknak adtak, sohasem ette meg; két darab sajtoskenyerevet vitt magával hazulról.

— A maguk ételét csak a disznók ehetik meg, — mondta meg nyíltan az üzemezőnek. S egy alkalommal megfogadtatta velem, hogy német beefsteakot sohasem eszem étteremben.

— Esküdj meg, Mikey! — mondotta, — hogy soha, de soha nem eszel német beefsteakot, ha egyszer megnősz.

— Esküszöm, mamme.

— Tiszta méreg — folytatta hevesen tovább. — Minden aggodalom nélkül mérgezik az embereket, ha pénzt keresnek vele. A saját szememmel láttam. Ha tudnék angolul írni, minden újságba írnék egy tudósítást erről.

— Törődj a magad lim-lomjaival — dörmögött apám. — Hagyd ezt mind, az amerikaiakra. Az ő országuk ez és az ő német beefsteakjuk.

Házunk rohadt gerendák és mállott téglák tákolmánya volt. Vén hajó az utolsó után. A kalapáló téli szélben minden ízében recsegett s a szél és a hó átjárta.

A falakról a vakolat örökké hullott. A lépcsőház teli volt szeméttel és repedéssel. Ezen a télen a vízvezetékcsövek ötször fagytak be s a nedvesség csepegett a plafonról.

Napokon keresztül nem volt a házban ivóvíz. Az asszonyoknak kannákkal kellett menni az uccára vizet keresni. Amikor Mr. Zunzer, a háziur a decemberi lakbérért jött, pár szomszéd felszólította a vízvezeték kijavítására.

— A jövő héten, — mormolta bozontos szakállába.

— A jövő héten! — mondta anyám gnyosan a háziur után. — Ezt már egy tucatszor megígérte nekünk ez a sárgabőrű gyilkos! Hogy a jövő héten fálnak föl a tetvek! Hogy a jövő héten fulladna meg a hamis fogaitól!

Pár lakó új lakást keresett, de nem talált. Az olcsók elváltak foglalva, a jobbak viszont drágák voltak. Azonkívül nem egy könnyű volt a költöződés, pénzbe került s ezenfelül a rég megszokott környezetet el kellett hagyni.

— A házak mindenütt ugyanazok s a háziurak is, — mondta egy asszony. —

Ma láttam egy lakást, amelyben még egy ir se laknék s a bére mégis nagyobb, mint ezé.

Január vége felé, amikor a hó, a jég és a fagy katasztrófális erővel beállt, befagytak megint a vízvezetékcsövek s a vízhiánytól egy hétig szenvedett mindenki; a csecsemők, az öregemberek, a betegek. A szomszédasszonyok dühöngtek. Összegyűltek a folyosón és dühödt tanácskozásokat tartottak. Mrs. Krakauer azt javasolta, hogy tegyenek panaszt a városi építkezési hivatalnál. Mrs. Schumann azt mondta, hogy ez hiába való, mert az építkezési hivatal a Tammany Hall befolyása alatt áll s a háziur jóba van velük.

Mrs. Tannenbaum, mint egy bomba explodált a zsidó szenvedélytől. Ez a kezeképű, kicsi, rikácsoló hangú, viziló-termetű asszony még hevesebb agitátor volt, mint az anyám.

— Költözködjünk valamennyien el! — rikácsolta. — Szerezünk baltákat, törjük be az ablakokat s ácsoljuk szét a falakat s aztán költözködjünk ki.

— Nem, — mondta anyám — én tudok

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Maya

Óriási sikerére való tekintettel a Maya vasárnap kétszer fog színpadon előadni. A Maya a szezon legnagyobb sikerű operettje és legnagyobb sikere. A Magyar Színház előadása megérdemelte a közönség lelkes tapsait. Pazar toalettek, vanodatuji díszletek, filmszerűen pergő képek, pompás zeneszámok, kacagtató tréfák teszik a Maya előadásait hallatlanul szórakoztatóvá. A nagy érdeklődést kívánta a színház kielégíteni, mikor a Mayát egymástutáni előadásokban tűzte műsorra: ma, szombaton este, holnap vasárnap délután és este kerül színpadra a Maya.

Ez a vasárnap délutáni előadás lesz a Maya egyetlen déltáni előadása.

Ifjúsági előadás szombaton délután 3 órakor nagyon olcsó ifjúsági helyárakkal: János vitéz. Szombaton délután 3 órakor nagyon olcsó ifjúsági helyárakkal ifjúsági előadást tart a Magyar Színház. A János vitéz kerül színpadra. Bevezető előadást fog tartani: dr. Császár Károly.

Vasárnap délelőtt 11 órakor: Gyermek-előadás. Kedves ajándékkal kedveskedik a Magyar Színház vasárnap délelőtt a gyermekeknek. „Az a huncut kéményseprő” című látványos, énekes, táncos gyermekoperett kerül színpadra a színház legnépszerűbb tagjainak föllépésével. Ezenkívül moziképeket is vetítenek a gyermekek számára: nagyszerű Micky Maus-képeket és egy kacagtató bohózatot. A nagyszerű műsor két és fél óráig tart. Az előadás helyárai a lehető legolcsóbbak, hogy minden gyermek eljöhessen: 30, 20, 15, 10 és 6 lej.

A Magyar Színház heti műsora

Szombat d. u. 3 órakor: János vitéz. Bevezető előadást tart; dr. Császár Károly. Ifjúsági előadás nagyon olcsó helyárakkal. (Sorozat sz. 127.)

Szombat este 9 órakor: Maya (operette) újdonság 4-edszer. Bérletszünet. Sorozat sz. 128.)

Vasárnap d. e. 11 órakor: Nagyszabású gyermek előadás, színház és mozgó-fénykép vegyesen. Az a huncut kéményseprő. (Gyermek operette táncokkal, énekekkel. (Ezenkívül Micky-Maus képek, film-bohózatok.) A kéményseprő bácsi cukrokat osztogat a jó gyermekeknek. Helyárai: 30, 20, 15 és 10 lej. Sorozat szám 129.)

Vasárnap d. u. 6 órakor: Maya (operette) újdonság 5-ödször. Rendes helyárakkal. Sorozat sz. 130.)

jobbát.

Az East Siden ugyanugy, mint most, akkoriban is voltak lakó-sztrájkok. Meggyőződésem, hogy az East-Side lakói kezdettől fogva legkiszolgáltatottabbak voltak akik valaha háziurnak álmatlan éjszakákat és emésztési zavarokat okoztak. Anyám lakósztrájkot javasolt. A szomszédasszonyok lelkesülten helyeselték. A következő hetekben semmi egyéből sem folyt a szó. Egyik elmesélte a másíknak, hogy a házigazdát, hogy hordja majd le ha jön és hogy tagadja meg a házbér fizetését.

— Beleköpök a képibe, — mondotta Mrs. Tannenbaum — és megmondom neki, hogy csókolja meg a tochesemet, ha a házbért követeli. Aztán becsapom az orra előtt az ajtót. Ezt csinálom majd.

Az egész házon eláradt annak a vidám feszültségnek az érzése, amely a harcokat megelőzi. Számolták a napokat február elsejéig, amikor a háziur a házbért beszédni jön. Mit fog csinálni? Mit szól?

Az óra megérkezett. Mrs. Tannenbaum a kövér, vadtekinetű agitátorrnó volt az első, akiknek az ajtaján a házigazda kopogtatott. Udvariasan ajtónyitott, kifizette a házbért és nem szólt egy szót sem. Az ura megiltotta neki, hogy kravált csapjon. A férfi elarkata kerülni a körülményes költözködést.

A legközelebbi lakó felesége, Mrs. Schumann, a folyosó másik végén, anynyira elcsodálkozott az áruláson, hogy zavarjában azonnal kifizette a házbért. S valamennyien fizettek a többiek is — kivéve anyámat. Merészen a házigazda elé állt és éles hangon úgy, hogy mindenki hallhatta, mondotta:

(Folytatjuk)

Vasárnap este 9 órakor: Maya (operette) újdonság 6-ödször. Bérletszünetben. Sorozat sz. 131.)

Hétfő este 9 órakor: Maya (operette) újdonság 7-edszer. Bérletszünetben. Sorozat sz. 132.)

A cluji Román Opera műsora

Vasárnap, február hó 14: (délután) Cigánybáró.

CORSO-MOZGÓ műsora

Szombat 3, 5, 7 és 9 órakor

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor

Redl ezredes árulása. Rendezte: Karl Anton. Zenéjét szerezte: Willy Engel-Bergel. A legnagyobb képmű a világon. Ki nem emlékszik Redl ezredes drámájára? A világháború legnagyobb előidézőjének bűnös élete hangosfilmen. Soha nem látott titkok kerülnek a nézők szeme elé. Főszerepben: Lil Dagover, Theodor Loos.

Vasárnap d. e. 11 órakor: Nagy farsangi vigjáték matiné.

SELECT-MOZGÓ műsora

Szombat 3, 5, 7 és 9 órakor

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor

Salto mortale (Halálugrás) A. E. Dupont világhírű rendező legújabb filmje. Mélyen megható cirkuszdráma, nagyszerű mutatványokkal. Főszerepben: Ana Sten, Ottó Warburg, Kurt Geron.

URANIA-MOZGÓ műsora

Szombat 3, 5, 7 és 9 órakor

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor

Tizenharmadik hős, hangos dráma, német párbeszédekkel. Főszerepben Conrad Weidt.

ASTRA Mozgó műsora

Szombat, vasárnap, hétfő, kedd:

A legizgalmasabb háborus film a béke nevében: A verduni pokol, két résztvevő német tiszt megrázó alakításában. Egyik eddigi filmhez sem hasonlítható!

SCHULHOF EMILNÉ

ORIENT

Szövművészeti Iskola

ORADEA, Str. Ep. Ciorogariu 14

Művészi perzsaszövegek, szövtől gobelinék, külföldi fonalak

Vidéki rendelések utánvétellel gyorsan és pontosan eszközöltetnek

Szinkór-Mozgó műsora

Szombaton 5, 7 órakor

Vasárnap 3 és 7 órakor seznációs amerikai film-dráma: Az ördög barátja. A főszerepekben: Dorothy Mackail és Milton Sills. Uj hangos híradó. Helyárai: a 3 órai előadáson 10 és 20 lej. Az 5 és 7 órai előadáson 10, 20 és 30 lej.

Pályázat

A Viseul de sus-i ort. izr. hitközség pályázatot hirdet heti 2000 (kettőezer) kgr. kóserhus szállítására. Pályázhatnak mindazok felekezeti különbség nélkül, kik hajlandók az állatokat a Viseul de sus-i vágóhídon rituálisan levágni. Ajánlatok: sürgősen a hitközség előjáróságához küldendők.

RÁDIÓ MŰSOR

Szombat, február 14.

Bukarest. 19.40: Grammfón. 20: Hegeü.

Budapest. 9.15: Zenekari hangy. 9.20: Hírek. 12.05: Cigányzene. 12.25: Hírek.

1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hírek. 4: Rádióélet gyermekórája. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás. 5: A modern gyermek sport. 5.30: Bécsi dalok. 6.15: Mit üzen a rádió? 7: A régi jóvilág grammfónlemez. 8.05: A hazug fráter. Előadás. — Majd cigányzene. 19.45: Az Operaház tárgyiból alakult zenekar hangy. 10.20: Cigányzene. (A bécsi rádió is közvetíti.)

Bécs. 20.05: Népszerű hangy. 21.20: Vonósnégyes.

Berlin. 22: Helyszíni közvetítés a Zooból.

Hamburg. 19.10: Mandolin és gitár. Heilsberg. 16.15: Könyvü zene.

Langenberg. 18.10: Finn zene. Lipse. 20.15: Vidám est.

Stuttgart. 16.50: Vegyes zene. Varsó. 18.30: Ifj. hangy. 20.15: Könyvü zene. 22.10: Chopin művei.

Kattowitz. 20.15: Könyvü és tánczene. Milánó. 21: Szimf. hangy. 23: Tánczene

Róma. 20: Grammfón. 21: Opera. Prága. 15.30: Cseh dalok.

Pozsony. 19.20: Dalest. Briinn. 16.10: Rádiózenekar.

Osló. 20.30: Tengerészestély. Sstockholm. 22: Tánczene.

Toulouse. 19.15: Berlioz: Fantasztikus szimf. rész. 21.15: Gyöngyhalászok című operából részlet. 23: Harmónika.

Svájci Aleman Adó. 20.40: Népszerű est.

APRÓ HIRDETÉSEK

Három-négyszobás modern lakást keresek május 1-re. Ajánlatokat „Belvárosi” jellegre a kiadóba kérek.

Ödön! Jól vagyunk. O.

Intelligens, románul is beszélő nőt keresek két kisfiu mellé, ki háztartásban is segítene. Ajánlatok fizetési igény nélkül, „Jó bánásmód” jellegre a kiadóhivatalba kéretnek.

ÉRTESETÉS

Elvállalom kézimunkáknak montirozását, régi keretek aranyozását és javítását. Estéknént állandó kiállítás. Somlyai aranyozó, Str. Iuliu Maniu.

Legujabb

bőráru rendkívüli mérsékelt áron — wieni gyártmány — legelőnyösebben beszerezhető a D'Or Illatszertárban. Piata Unirii 6.

3 kisfiu mellé keresek nevelőt vagy nevelőnt. Román iskolai korrepetálás, német nyelv és zongoratanítás kívántatik. Ajánlatokat D. Weisz Déva könyvkereskedésébe továbbítás céljából kérek leadni

Hajnaldik keleten III. felvonásos cionista propaganda szindarab és más zsidó tárgyú darabok, vigjátékok, bohózatok, tréfák előadási joga megszerezhető Mannheim Mór középisk. hitoktatónál Debrecen, Ferenc József ut 41. sz.

Goldner Pali nagyon fontos ügyben közöld cimed. Icu, Uj Kelet.

HIR

Egy tárca

Bocsásanak meg, hálalom föl megint, semmiféle költészetről nem leszen benne egy harmas ijedtségre tárcáról és főleg — h meg az esetet — ar és jóságos, minden és bennünk és körülöttünk és megpróbáltatkoz és megpróbáltatkozunkát puloverben vébátomat rendszerint gasra. Kímélni kell, egyszerű már fordító jó társaságban van, sők réa. Belső szebeik örömmel, a legkülön rendszerü olcsó töltő persze írásra nem lebiesskám, jegyzeteim, pénz, szemüvegem to pok, amiket hétéves kának gyűjtök, egy nika egy pár sport izomerősítő. Nem lehet hogy városi használat kellően felszerelve. M losim hiányzik. De közismert rendszerete ket is kabátom belső Hazakerültem az é rakodtam, előkerült é jöképu pénzárca. Ide

Megijedtem. Csak fiatal pályatársaim vát velem és egy kolleg tulajdonát könnyű volt tárcában a költemény árverési cédulából. N tési objektum volt berab ezres és százas, e levelek és préselt vi vasz ember, mondott mindig sir, hogy nem méből egy mozijegyre lakodalomra is telnék! az a szándékkal, hogy visszakapja tőlem a tőségben. Olvasgattam kig. Letettem a könyv furca félelem lett ur dobogásom támadt. E het, söt bizonyára sürg tészre vár. Rendes ok nélkül nem hord m nem fogok tudni alud alszik. Bizonyára feles mondja neki, abból ko hat. öt perc és fel volt sik tiz perc és a hóf társban eljutottam kall Meg világosság volt n tam.

— Nálam a tárca! —

A tárca tulajdonosa kot, kirtára a karjait lelujázással kiáltotta:

— Magát a jó isten

A pénz valóban rég dolgokra kellett már e ban. Szorongatta a ke és megint csak:

— Az a magasságo meg magát!

Ez a kollegám ugyan ben áll, hogy minden esküdt ellensége és az hogy a legszélsőbb ta ján van. És ime: „Ma hozta most ide! Az a isten áldja meg magát

Ugylátszik tehát, m nünk letagadhatatlanu kében az isten. Ott bizt esillogó papi ornatuson mint alnok emberek aj

Öreg dolog és mégis éreztem, amikor a hóf hazakerültem és megme és két másik ember é mat.

Hála istennek!

A tárca egyébként, csialk rá, úgy került a

HIREK

Egy tárca kalandja

Bocsásanak meg, ha a magam ügyét elől föl megint, ne tessék félni, nemiféle költészetről, vagy irodalomról nem leszen benne szó, hanem csak egy hármás ijedtségről, egy tömött szótáról és főleg — hiszen emiatt írom ezt az esetet — arról a magasságos és jóságos, minden krízisen átsegítő, körülöttünk levő, megoltalmazó és megpróbáltató Atyauristenről. Kikanyarítván az előjárót, közlöm önökkel, hogy a szerkesztőségi műhelyünköt puloverben végzem és felső kabátomat rendszerint fölakasztom a fogasra. Kimélni kell, mert a szövetét egyszer már fordították. A fogason a társaságban van, senki nem irigykedik rá. Belső zsebeit megterhelem az irattal, a legkülönbözőbb, legújabb rendszerű ólós töltőtollakkal, amiket persze írásra nem lehet használni. A zsebkönyv, jegyzeteim, kulcsok, apróságok, szemüvegem tokja, gyermeklevegők, amiket hétvétes pajtásomnak, Alinak gyűjtök, egy nagyító lencse és valha egy pár sportcélkat szolgáló komerósító. Nem lehet tehát mondani, hogy városi használatra nem lennének alkalmasok. Mindössze pár gombot hiányoztat. De ez jó így, mert köcsimert rendszeretemet mellett ezeket is kabátom belső zsebébe tolnám. Hazakerültem az éjjel és ahogy ki-kerültem, előkerült egy bőrből való képző pénztárca. Idegen.

Megijedtem. Csak nem követtek el valamilyen pályatársaim valami rossz tettet velem és egy kollegámmal, akinek a tulajdonát könnyű volt fölsmernem a társaságban a költeményekből és az adóterelési cédulából. Nehezebb ismertető objektum volt benne a néhány darab ezres és százas, ami kimosolygott a levelek és préselt virágok közül. Rendszeres ember, mondtam magamban, mindig sir, hogy nem telik a jövedelméből egy mozijegyre. Ebből pezsgős lakodalomra is telnék! Lefeküdtem az asztal a szándékkal, hogy másnap délután összakapja tőlem a tárcát a szerkesztőségben. Olvasgattam, de csak percegtem. Letettem a könyvet és előbb egy furcsa félelem lett urrá fölöttem, szivobogásom támadt. Ez a pénz meglepet, sőt bizonyára sürgős és fontos elintézésre vár. Rendes ember ezeket nem nélkül nem hord magánál. Éreztem, nem fogok tudni aludni, mert ő sem alszik. Bizonyára felesége sem. Ha elmondja neki, abból komoly baj támadhat. Öt perc és fel voltam öltözve, más tíz perc és a hófúvason örült futásban eljutottam kollegám lakásáig. Még világosság volt náluk és bekopogtam.

— Nálam a tárca! — lihegtem.
A tárca tulajdonosa föltépte az ablakot, kitárta a karját és könnyes halálhülyeséggel kiáltotta:
— Magát a jó isten hozta most ide!
A pénz valóban végzetesen fontos dolgotra kellett már a reggeli órákban. Szorongatta a kezemet, megölelt és megint csak:
— Az a magasságos jó isten áldja meg magát!

Ez a kollegám ugyanis abban a hírben áll, hogy minden pozitív vallásnak esküdt ellensége és azt mondják róla, hogy a legszélsőbb tagadás álláspontján van. És íme: „Magát a jó isten hozta most ide! Az a magasságos jó isten áldja meg magát!”
Ugy látszik tehát, mégis ott él bennünk letagadhatatlanul a szivünk rejtegetten az isten. Ott biztosabban, mint a csillag papi ornátuson, biztosabban, mint álno emberek ajkán.

Óreg dolog és mégis olyan ujnak éreztem, amikor a hófúvásban megint hazakerültem és megmentettem magam és két másik ember éjszakai nyugalomát.

Hála istennek!
A tárca egyébként, ha önök kíváncsiak rá, úgy került a zsebembe, hogy

NEM ILYEN ZAVAROS ÉS TORZÍTOTT
NANEM ILYEN TISZTA ÉS ERŐTEJES VÉTELELESSZ HA

TUNGSRAM BARIUM
CSÓVEKET HASZNÁL

H407 magasfrekvenciás erősítő
S.407 védrácsos erősítő cső
LD 409 nagy teljesítményű deklorációs cső
PP 415 háromrácsos végerősítő cső
P.460 nagy teljesítményű végerősítő cső

kollegám a magába akarta besülyeszteni és szórakozottságból az enyémbé helyezte. Azóta másik fogast választottam. (sz. i.)

Lloyd George életrajzírója komoly bűnöző. Londonból jelentik: A londoni társaságok komoly eseménye van, kiderült, hogy Evelyn Graham, az előkelő életrajzíró Netley Lukassal, a nagy detektívregényíróval azonos. Netley Lukas előkelő londoni orvoscsaládból származik és már egész korán került a lejtőre. Fiatalkori bűneiért a Borstal-féle javítóintézetbe került. Netley Lukas, aki eleven eszű, tehetséges fiatalember volt, borstali emlékeit kötetbe gyűjtötte, kiadót is talált és könyve gyors népszerűséget szerzett neki. Ezekután egyre-másra jelentek meg detektívregényei és regényírás közben folytatta kisebb-nagyobb betöréseit, sikkesztási manővereit. Utóbbi időben sűrűn szerepelt egy fiatal életrajzíró, Evelyn Graham neve, aki Lord Darlingtonól, a kintünő londoni bíróról, Lloyd Georgeról, a walesi hercegről, Albert belga királyról, Kitchenerről írt életrajzot. Aztán kiderült, hogy Evelyn Graham nem más, mint Netley Lukas és hogy Netley Lukas ismétlenül egy büntetett központjába került, el is ítélték tizen-nolchónapi kényszermunkára.

Ujra villanystrájkot proklamáltak a kolozsvári kereskedők. A kolozsvári kereskedők tovább folytatják a villanyárok letörésére irányuló akciójukat és csütörtökön délután öt órától újabb villanystrájkot kezdtek, amelynek során a kereskedők fél, vagy egynegyedfogyasztásra fognak berendezkedni és esetleg más világítási eszközökhöz fognak folyamodni. A kereskedők akciójához az összes kolozsvári professzionális szervezetek csatlakoztak, köztük a lakók szövetsége is, mely a bérlőket akarja a villanyáram letörésére irányuló akcióra megszervezni. A csütörtökön proklamált villanystrájk nyolc napig fog tartani.

Telefon 10-11 Telefon 4-77
Ingyen tűzifa

Aki 1 vagon öles, vagy aprított fát egyszerre vesz, vagy rendelést felad (akár kisebb tételben is)

500 kg fát ingyen!
Garantáltan elsőrendű bükkhasáb házhoz szállítva ölenként 900 lej
1a bükkhasáb aprítva 100 kgr. 64 lej
1a tölgyhasáb aprítva 100 kgr. 60 lej
1a hántottfa v. gyertyánfa 100 kgr. 66 lej

Balázs Imre cégnél
Calea Regele Ferdinand 74.

Telefon 10-11 Telefon 4 77

Ma este van Szabó Zoltán koncertje. Szabó Zoltán a kintünő baritonista ma este tartja meg nagy érdeklődéssel várt hangversenyt a következő művészek közreműködésével: Tiron Sylvia, Rózsa Anna, Lászlóczy Lucy, Gavrilescu Erzsébet és Traján, Pipos Lilly táncművész és Boskovics Sándor zongoraművész. Pipos Lilly táncszámait, amelyeket a Radnay-Fényes művészpár rendezett színpadra, dr. Radnay Zoltán hegedűn és Seredy Izabella zongorán kísérik. A koncert iránt városszerte a legnagyobb érdeklődéssel vannak. Programok este a pénztárnál kaphatók.

CSUKAMAJOLAJ helyett csemege: a Jemalt.

Leégett egy prágai mulató. Prágából jelentik: A prágai villamosvasutak műszaki személyzete tegnap este nagy táncmulatságot tartott a „Lövészek szigetén”. Éjjel tizenegy órakor a táncoló fej felett kigyulladt a fából álló hatalmas épület. A mulatságon résztvevők között leírhatatlan pánik támadt, a menekülők tumultuózus jelenetek között tudultak a kijáratok felé. A helyszínen teremtett tűzoltóság és rendőrség csak óriási erőfeszítések árán tudta biztonságba helyezni a közönséget. A 33 méter hosszú és 10 méter széles hatalmas épület porráégett, mert a tűz pusztítását a nagyon erős fagy és a vízhiány miatt nem lehetett megállítani. Az azonnal megindított nyomozás során kiderült, hogy este 11 órakor többen észrevették, hogy a tetőzet a kémény felett kigyulladt. A tűzoltóságot azonnal értesítették, de a faépület pillanatok alatt teljesen lángban állott, úgy, hogy már a zongorát sem sikerült megmenteniük.

Gyomor- és bélzavaroknál, étvágytalanságnál, szorulásnál, fölfúvódásnál, gyomorégésnél, felbőgögnél, szédülésnél, homlokfájásnál, hányingernél 1-2 pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz alaposan kitisztítja az emésztőutakat. Közkórházi jelentésekben olvassuk, hogy a Ferenc József vizet még a fekvő betegek is nagyon szívesen isszák és általában dicsérik. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Ebben az évben kisebb szerepet fognak játszani a napfoltok a föld életében. Londonból jelentik: Angol csillagászok megfigyelései szerint ebben az évben kisebb szerepet fognak játszani a napfoltok a földi elektromos sugárzásoknál, mint az előző években.

Közeledett az angol és a francia álláspont a jóvátételek ügyében. Párizsból jelentik: Laval fogadta Lord Tyrell párizsi angol nagykövétet s vele a jóvátételek kérdéséről tárgyalt. A Havas távirati iroda értesülései szerint a két kormány álláspontjait sikerült egymáshoz közelebb hozni s talán már a közeljövőben meg lesz a teljes megegyezés.

Február 23-án ül össze a német birodalmi gyűlés. Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlés február 23-án ül össze. Meg fogják állapítani ez alkalommal a birodalmi elnökválasztás időpontját is.

Eljegyzés. Weinberger Böske és Wolf Adolf Cluj jegyesek.

Chaplin nem készíti új filmét. Londonból jelentik: Hollywoodban az United Artist és a Pathé áprilisban nyitják meg stúdióikat. Chaplin közelebből nem készíti új filmét. A Columbia vállalat hat hétre becsukta műtermét.

Továbbra is hideg időjárás várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint továbbra is hideg időjárás várható még sok helyütt havazással és északnyugati szelekkel. A hőmérséklet Budapesten ma délben — 8 fok Celsius.

Röntgenorvosok!

Megjelent dr. Herskovits: Tratat practice de Röntgenologia medicală — 320 oldal, 350 ábra. — A nyugati technikával irt és kiállított kintünő könyv ára 480 lej. Le-pagenál Kolozsvár. Postán utánvétellel.

Sörstrájkot rendeznek a hamburgi vendéglősök. Berlinből jelentik: 3100 hamburgi vendéglős azt a határozatot hozta, hogy tiltakozásul a birodalmi tákarékosági biztos árleszállító előírásai ellen sörstrájkba lépnek. A hamburgi vendéglősök mátol kezdve beszüntetik a sör kimérését és helyiségeikben felragasztokon jelentik be, hogy a strájk idején nem mérnek ki sört. Ehelyett bort és más italokat fognak kimérni, amelyekre az árrendszabályok nem vonatkoznak. A „strájktrórokot” úgy akarják megbélyegezni, hogy neveiket közzéteszik a lapokban.

Lake Placideban esőre fordult az éghajlat. Newyorkból jelentik: Lake Placideban az éj folyamán újabb váratlan időváltozás állott be. Meleg légáramlat mellett esni kezdett, az eső reggelre a hőmérő már magasan állott a fagyponthoz felett. A beállott olvadás a bobbályát versenyezésre alkalmatlanná tette s így a négyes bobbversenyek első előfutamat el kellett halasztani.

IV DÁM SÁPOK

Rendőr, rendőr — jöjjön gyorsan, a Főtéren egy autószerencsétlenség történt...

Miféle utószerencsétlenség?
Ugy történt, hogy a Főtéren egy gyanútlan asszony vágott keresztül az uttesten. Egyszer csak jobbról is balról is feltűnt egy-egy autó. Mindkét autót az asszony vejei vezette. Mindketten el akarták gázolni a gyanútlan asszonyt. Az anyósok istennője azonban úgy döntött, hogy csak a két vőnek az autója ütközött össze...

